

*DICCIONARIO
GRIEGO-ESPAÑOL*

II d.C. **Archigenes** medicus (Archig.)
Brescia, C., «Frammenti medicinali di Archigene» Nápoles, 1955, pp. 7-27
(Archig. ... B.).

Brescia 1955.pdf

Brescia 1955.PDF
Archig... B.

COLLANA DI STUDI GRECI

DIRETTA DA

VITTORIO DE FALCO

XXVII

FRAMMENTI MEDICINALI
DI ARCHIGENE

A CURA DI

CESARE BRESCIA

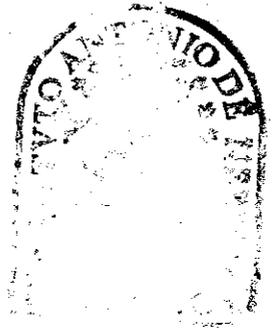
LIBRERIA SCIENTIFICA EDITRICE
NAPOLI - CORSO UMBERTO I, - 40 NAPOLI

PROPRIETA' LETTERARIA

Le copie non firmate dal Direttore della Collana sono contraffatte

Vittorio de Felice

*ALLA VENERATA MEMORIA
DI ALESSANDRO OLIVIERI*

P R E M E S S A

Di Archigene ¹ abbiamo poche notizie sulla vita e frammenti delle opere. Nacque in Siria, ad Apamea ², e visse a Roma sotto l'imperatore Traiano. Dovette avere grande fama, se dobbiamo credere a Giovenale, che nelle sue satire lo cita tre volte: ora è una suocera, la quale, sebbene la figlia goda ottima salute,

advocat Archigenen onerosaque pallia iactat (VI, 236),

ora è un corridore; che afflitto da estrema miseria, si augura la gotta, malattia dei ricchi,

... si non eget Anticyra ³ nec

Archigene (XIII, 97),

ora è infine lo stesso Giovenale, che consiglia ai padri di guardarsi dai figli:

oculus Archigenen quare atque eme quod Mithridates ⁴
composuit (XIV, 251).

Insomma, il nome di Archigene serve sempre ad indicare come per antonomasia un medico di chiara fama.

Dei suoi scritti, come dianzi detto, non ci restano che frammenti, tramandatici da Galeno ⁵, da Oribasio ⁶, da Ezio Amideno ⁷ e da Paolo Egineta ⁸.

¹ Il Castiglioni, nel suo articolo su Archigene, in *Enciclopedia Italiana*, IV, p. 43, rimanda al GUNT, *Geschichte der Chirurgie I*, Berlin 1898. Cf., altresì, l'art. di M. WELMANN, in Pauly-Wissowa, *Real Encyclop.* III, p. 484-6, e dello stesso WELMANN, *Die pneumatische Schule*, Berlin, Weidmann, 1895, pp. 169-202.

² Cf. Galen. XIV, 684: Ἀρχιγένης ὁ Ἀπαμεῖς τῆς Συρίας.

³ Città della Focide, ove si produceva l'erba cosiddetta *elleboro*, ritenuta ottima per guarire la pazzia.

⁴ Quanto all'antidoto di Mitridate, cf. il mio studio *Prodotti italiani nella farmacopea dei medici greci*, Napoli 1955, p. 23.

⁵ Claudii Galeni *Opera omnia*. Voll. 26. Edidit C. G. KÜHN. Lipsiae, 1821-1830. Cf. V, 162: VII, 365. 409. 461. 530. 686; VIII, 13. 70. 87. 90. 92 sq. 110. 148. 150. 479. 486. 509. 537. 576 sq. 591. 598. 625 sq. 634. 651. 663. 754. 827. 853. 931; IX, 8. 138. 149. 289. 293. 452. 546. 670. 816. 887; XI, 163. 669. 796; XII, 337. 406 sq. 431. 443. 463. 468 sq. 470. 523. 533. 537. 541. 565. 573. 576. 582. 620. 624.

ALESSANDRO OLIVIERI ebbe il merito considerevole, nei suoi studi che prelusero all'edizione magistrale di Ezio Amideno, di scoprire e mettere in mostra un importantissimo ms. dell'opera di Paolo, il codice Vaticano Palatino 199, del s. c. XIII°, sfuggito all'editore critico di questa enciclopedia medica. Da esso il compianto Maestro diede alla luce alcuni frammenti, indicati come di Archigene, relativi all'a pleurite (περιπνευμονία), alla tisi (φθίσις), alla tensione spasmodica del corpo o epilessia (περὶ τετάνου ἤτοι σπασμοῦ). Altri frammenti riguardano il *licheno*, malattia dei cavalli (ἵππου λειχήνος), un allestimento di vari rimedi (σχευασία τῆς ἱερᾶς), un antidoto¹⁰.

In effetti, non solo il testo di Paolo, tramandato dal ms. palatino, è diverso più o meno dalla recensione già edita, ma, quel che più conta, spesso rivela la fonte, dalla quale il medico attinse quanto riferisce. In particolare, per quel che concerne Archigene, il codice palatino ci dà modo di ravvisare, attraverso il lemma Ἀρχιγένους, la provenienza di molti brani, che Paolo aveva incorporati nel suo testo, senza preoccuparsi di chiarirne l'autore originale.

E così io, partendo dagli studi e dall'esempio dell'OLIVIERI, ho creduto interessante estendere la ricerca a tutti i brani del codice¹¹, che vengono ora ad assumere una paternità certa e definita: *Archigene di Apamea*, augurandomi che questo primo sondaggio possa essere da me presto integrato con l'edizione completa di tutti i frammenti e testimonianze di questo archiatra famoso.

Napoli, autunno del '55.

CESARE BRESCIA

640. 644 sq. 655. 661. 664. 668. 679. 681. 790. 807. 808. 821. 846. 855. 859. 876. 954. 969. 1000; XIII, 167. 217. 234. 254. 262. 331. 730 sq.; XIV, 321. 343. 684; XVI, 124. 485.

⁶ Oribasius. *Collectionum medicarum reliquiae. Synopsis ad Eustathium. Libri ad Eusebium*. Voll. 5. Edidit JOANNES RAKDER. Lipsiae, 1926-1933.

Cf. I 247,3. 250,26. 296,5; III 190,34 schol. 103,1. 146,28. 231,18.30. 235,12. 236,19. 257,1; IV 205,8. 238,7. 299,5; V (*Syn. ad Eust.*) 20,20. 104,14. 269,13.

⁷ Aetii Amideni *Libri medicinales* Vol. I (1-4), Vol. II (5-8). Edidit ALEXANDER OLIVIERI. Lipsiae, 1935-40.

Cf. III, 115. 181; VI, 3. 8. 27. 28. 39. 50; VIII, 73.

⁸ Paulus Aegineta. Voll. 2. Edidit I. L. HEIBERG. Lipsiae, 1921-24.

Cf. I 30,24. 83,6. 85,13. 87,6. 91,30. 116,21. 117,11. 122,1. 222,1. 245,19. 246,8. 285,26. 326,30. 328,1. 19. 333,29. 349,14. 356,10. 361,21. 367,18. 23; II 14,17. 17,9. 288,1.

⁹ Per la descrizione del codice, cf. H. STEVENSON sen., *Codices mss. Palatini gr.*, pp. 99-101. Romae, 1885.

¹⁰ A. OLIVIERI, *Frammenti di Archigene*, in *Memorie della R. Accademia di Archeologia, Lettere e Belle Arti della Soc. R. di Napoli*, Vol. VI (1938) pp. 44-46.

¹¹ Con *P* indico il codice, con *P*^a riferisco le lezioni di Paolo.

Ἀρχιγένους περί φλεγμονῆς σπληνός.

Ἰσχυράς δὲ φλεγμονῆς παρούσης, κατὰ τοῦ σπληνός, κατὰ τοῦ εὐω-
 νόμου μέρους φλεβοτομητέον ἀπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς τοῦ ἀγκῶνος ἢ κατὰ
 τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου τοῦ μικροῦ τῆς αὐτῆς χειρὸς. ἄριστον δὲ πλεόν
 τὸ κατὰ τοῦ μικροῦ δακτύλου γίγνεσθαι τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ αἵματος διὰ
 τὸ ἐκ μακροτέρου διαστήματος γίγνεσθαι τὴν ἀντίσπασιν ἢ διὰ φυσικὴν
 τινα συγγένειαν. εἶτα καταπλαστέον διὰ τῶν λεπτυνότων ἀνευ τοῦ σαφῶς
 θερμαίνειν παραπλέκοντα καὶ νῦν τινα τῶν στυφόντων. τοιοῦτον δ' ἐστὶν
 αὐτοφυῶς τὸ καλούμενον ἄλός ἄνθος. ἐστὶ δὲ καὶ τοῦτο θαυμαστὸν τὸ
 κατάπλασμα, οἶον· τήλεως Γ^ο β̄ κριδίνου καρδαμώμου ἀνά Γ^ο ᾱ ἢ τε σύκων
 λιπαρῶν λι. τε περιστερεῶνος ξηρᾶς πόας Γ^ο ε̄· εἰ δὲ βούλει ἐπίθεις καπ-
 πάρεως καὶ τερεβινθίνης ἀνά Γ^ο τε. τὰ σῦκα δὲ ἀποβρέξας ὄξει δριμυτάτῃ
 ἔψε εἶτα λείου μετὰ τῶν ἄλλων εἰδῶν προκεκομμένων κάπειτα ἔψε ἐν ὄξει
 ἢ κόπρῃ αἰγείᾳ μετὰ ὤμης λύσεως ἐψήσας ἐν ὄξυκράτῃ κατάπλασσε· ἐχέτω
 δέ, εἰ βούλει, καὶ τὸ τοῦ ἄλός ἄνθος ἢ τινα παροικίότα τούτῃ. μετὰ δὲ
 ταῦτα προσάγειν χρή μαλάγματα εὐτονώτερα καὶ ἡρέμα ἀμύσσοντα προ-
 πυριῶντα δὲ τὸ κύπρινον μετ' ὀλίγου ὄξους χρῆσθαι τοῖς μαλάγμασι πρῶτον
 μὲν τοῖς ἀπλουστέροις, οἷον ἐστὶ τοῦτο [οἶον] κηροῦ λι. ἄε ταυρείου λι. ᾱ
 νίτρου Γ^ο γ̄ τερεβινθίνης ἄγνου τὸ σπέρμα καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ ἀνά
 Γ^ο ε̄· ἔψε τὰ τηκτὰ ἔμπασάν τε τὰ ξηρὰ καὶ τοῦ Νειλέως δὲ κάλλιστον.
 τῆς δὲ φλεγμονῆς ἐπὶ τὸ σκιρῶδες μεταπιπτούσης ἢ καὶ πιπτούσης τοῖς
 ἰσχυροτέροις χρηστέον, οἷον ἐστὶ τὰ διὰ τῶν σπυράθων αἰγῶν καὶ τὸ κίτρινον,
 ὥστε καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἀμύσσασθαι· ἐπὶ τούτοις δὲ τό τε Μαχαιρίωνος
 καὶ τὸ τοῦ κουρέως καὶ τὸ διὰ δαφνίδος καὶ τὸ δι' Ἰτταίωνος, ὧν μετὰ
 βραχὺ ἐρῶ τὰς τούτων σκευασίας. τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς πειράσας ἐπέτυχον

2 sqq. P^a I 259, 9 sqq. 1-6 breviora 8 παραπλέκοντάς τινα καὶ νῦν δέ
 10 οἶον om. β̄|δ̄ ἢ τε om. 11 τε|α πόας ξηρᾶς ο|α εἰ δέ... τε om.
 12 δὲ om. cod., addidi δεῖ ἀποβρέχειν 13 καὶ ἔψιν εἶτα λείου om.
 εἰδῶν] ἦδη ἔψε (all.)... αἰγείᾳ] αἰθίς ἔψιν. ἡγουν κόπρον αἰγίαν 15 τὸ om. ἄν-
 θους ἢ τινα... ἀμύσσοντα om. 16 ante προπυριῶντα: ἐχέτω δέ, εἰ βούλει, καὶ τοῦ
 ἄλός ἄνθους 17 τῃ κύπρινῃ 18 οἶον (pr.)] ὀποῖον οἶον (all.) om., deleri
 19 ἄγνου σπέρματος 20 ἐψήσας τε om. 21 ἢ καὶ πιπτούσης om. 22 οἶον
 ἐστὶ... κίτρινον om. 23 ἀμύσσασθαι, οἷον ἐστὶ δὲ τό τε Μαχαιρίωνος 24 δαφνίδων
 διὰ ἰτεῶν ὧν... σκευασίας om.

οἶόν ἐστι τοῦτο· ἀρσενικοῦ σανδαράχης ἀνά Γ^ο β̄ κολοφωνίας ξηρᾶς λι. ᾱ
 κηροῦ λι. ᾱ χαλβάνης Γ^ο ᾱ ὀποπάνακος Γ^ο ᾱ τερεβινθίνης Γ^ο ς̄ καππάρεως
 ρίζης φλοιοῦ μυροβαλάνου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνά Γ^ο δ̄ ναρδίνου
 μύρου ἢ κυπρίνου Γ^ο ε̄ καὶ τὸ ἀμμωνιακὸν ἔσον Γρ. γ̄ ἢ δ̄ ἐν ὄξυκράτῳ σὺν
 5 Γρ. ᾱ καστορίου ἐν τῇ ἐμβάσει τοῦ λουτροῦ προμασησμένων αὐτῶν ἰσχάδα
 καὶ ἀποπτυσάντων ἢ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος μέρος ᾱ ἢ β̄ καστορίου μέ-
 ρος ᾱ· δίδου < ᾱ. ταῦτα καὶ τοὺς σκιρρωθέντας ὀνίγησι, ὡπ. ρ καὶ δ̄ τῆς
 καππάρεως φλοιὸς ὄξει λειωθεὶς καὶ καταπλασθεὶς, δε δὴ καὶ πινόμενος
 δι' ὄξους ἢ ὄξυμέλιτος κενοὶ παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμούς, ἔσθ' ἔτε δὲ
 10 καὶ αἷμα· καὶ δ̄ τῆς ἰτέας [δ̄] φλοιὸς ὁμοίως χρίεται καὶ ἡ τέφρα τῶν χαλ-
 κείων καταπλασσομένη σὺν ὠμῇ λύσει δι' ὄξυμέλιτος καὶ ὁ τοῦ κενταυρίου
 [δ̄] χυλὸς ἔξωθεν χριόμενος καὶ θέρμων πικρῶν τὸ ἀφέψημα μετὰ πηγάνου
 καὶ πεπέρεως πινόμενον καὶ τὸ ἄλευρον αὐτῶν καταπλασσομένον καὶ ὕδωρ,
 ἐν ᾧ πολλάκις ἐναποσβέσθη σιδήρος πλειστάκις πεपुरακτημένος μετ' οἴνου,
 15 πυρέσσουσι καθ' ἑαυτό. σκεύαζε ὡς ἔροσάτον ἔχον ρίζας μαράθρου σελί-
 νου Μακεδονισίου ἀσπαράγου βουγλίτσου σπόρους [μαράθρου σελίνου
 Μακεδονισίου] < καὶ > χαμα μῆλων χαμαῖδρους σκολοπενδρίου ἀσάρου
 σχοίνου ἀνθους καὶ σκεύαζε μετὰ τοῦ ὕδατος, μετ' αὐτοῦ ἐναποσβεσθέντος
 σιδήρου, ἀδιάντου καππάρεως ρίζης καὶ σάκχαρ δίδου· ἢ δόσις κύαθοι τρεῖς
 20 καὶ κυκλαμίνου λεῖτα πινόμενα καὶ τοῦ ἀκόρου καὶ τὸ λευκὸν καὶ τῆς λευκῆς
 ἀμπέλου ἢ ρίζα ἢ λαπάθου ἀγρίου τῆς ρίζης μετὰ σκίλλης τριώβολον ἢ
 χαμαῖδρους ἢ ἐρπούλλου ὀξύβαφον· πάντα ταῦτα δίδου δι' ὄξυμέλιτος ἢ
 ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυανὸν ἀνθος ἐχούσης ξηρὸν ἢ ὁ χυλός· πότιζε δὲ
 ὀβολὸν μετὰ ὄξυκράτου ἢ ὄξους σκιλλητικοῦ ἢ ὄξυμέλιτος. ἔστι δέ, εἰ βούλει,
 25 καὶ μόνον· δίδου τοῦ σκιλλητικοῦ ὄξυμέλιτος καθαρτικοῦ τῇ σκευασίᾳ ὡς
 ἡμέρας ε̄, καθ' ἡμέραν Γ^ο β̄· μετὰ δὲ τοῦτο δίδου, εἰ βούλει, καθαρὸν μι-
 κρὸν καὶ ταύτην τὴν ἀντίδοτον· ἀναγκαῖον δὲ ἐστὶν ἐρεῖν πρῶτον τὴν τοῦ
 καθαρτικοῦ ὄξυμέλιτος σκιλλητικοῦ τὴν σκευασίαν, εἶτα τῆς ἀντιδότου.
 ἔστι δὲ ἡ σύνθεσις τοῦ σκιλλητικοῦ ὄξυμέλιτος τοιάδε· ὄξους δριμέος ᾱ

1 οἶόν ἐστι τοῦτο om. post ἀρσενικοῦ: Γ^ο β̄ ἀνά om. κολοφω-
 νίας... κηροῦ λι. ᾱ om. 2 ante χαλβάνης: πίσης ξηρᾶς τερεβινθίνης Γ^ο ς̄ ante
 πίσης 4 μύρου om. ante ἔσον... δ̄: ἡ σὺν ὄξει ἐπιχριόμενον κατὰ σπληνὸς
 πλάκας ὤνησεν· καὶ πινόμενον δὲ ἐν ὄξυκράτῳ om. ᾱ om. 5 ἰσχάδα
 6 θυμιάματος om. μέρος β̄ 10 δ̄ (all) deleti καταχρίεται 11 καταπλαττομένη
 12 δ̄ om., deleti χριόμενος|ἐπιτιθέμενος καὶ πινόμενος 13 καταπλαττομένον
 14 πλειστάκις... οἴνου om. 15 σκεύαζε... δίδου (14) om. 16 μαράθρου... Μακεδο-
 νισίου (cf. I. 16) deleti 19 ἢ δόσις|διεθόμενον 20 καὶ κυκλαμίνου... ἢ ρίζα om.
 ante καὶ κυκλαμίνου: laouna signanda est 21 ante ἢ λαπάθου: ἀπορέτοις δὲ μετ'
 οἴνου καὶ μετ' ὄξους κύαθος ᾱ τῆς om. 22 ταῦτα δίδου δι' μετ' ἢ (all.) om.
 23 ξηρὸν... δὲ ὀβολὸν|χυλοῦ δι' ὀβολὸν πότιζε 24 μετ' ὄξους σκιλλητικὸν ἢ
 ὄξυμέλιτος ἔστι δέ... ἔστι: ἡ (9) om. 29 ἢ σύνθεσις... προσιρήκαμεν (16 p. sq.) cf.
 Pa II 299, 11 sqq.

ἀδόλου ζε σκίλλης ὀπτῆς τὸ ἐντὸς λι. ᾱ δαύκου Κρητικοῦ καὶ ἄμειως ἀνὰ
 Γ° ε̄ ἀνίσου ξυλοβαλασάμου μαράθρου σπέρμα ἀνὰ Γ° ᾱ πετροσελίνου Μα-
 κεδονικοῦ ἀνὰ Γ° ε̄ σιλφίου νάρδου Κελτικῆς ἀνὰ Γ° ε̄ πυρέθρου Γ° ε̄ ὑ-
 σώπου ἡδύσμου γλήχιωνος καρδαμώμου ἀνὰ Γ° ε̄ σελίνου ἀπαλαῦ δέσμην
 ᾱ Λιβυστικοῦ Γ° ᾱ πηγάνου φύλλου κόστου ἀσ(σ)άρου ἀνὰ Γ° ε̄ ναρ- 5
 δοσταύχου ἀμώμου ἀνὰ Γ° ε̄ πολυποδίου θύμβρου ἀνὰ Γ° ᾱ ἀγαρικοῦ ἐπι-
 θύμου Γ° ᾱ σκολοπενδρίου Γ° ε̄ ὀριγάνου Γ° β̄ θύμου κορύμβου μανδρα-
 γόρου φύλλου Γ° ε̄ ῥίζας πάσας καππάρως τῆς ῥίζης ἱρεως γλυ-
 κυρίζου ἀνὰ Γ° ᾱ σπέρμα ἀκαλήφης Γ° ε̄ μέλιτος ᾱ ξ̄ β̄ ἐψήματος ξ̄ β̄ ἢ
 ᾱ τὴν σκίλλαν τὸν ἡδύοσμον τὸ πηγάνον τὸ σέλινον τὸ σκολοπένδριον βάλλε 10
 εἰς ὄξους ξ̄ ζ̄ καὶ ἀπόβρεξον ἐπὶ ἡμέρας ζ̄ καὶ οὕτως ἔψε ἕως ἀναλωθῆ καὶ
 γενῆ δε, ἔπειτα δὲ διειλήσας ἔμβαλλε τὰ ξηρὰ καὶ ἀπόβρεξον ὄξας ἡμέρας
 ζ̄ καὶ πάλιν ἔψε ἕως οὗ γένηται γεγανημένον ξ̄ γ̄ εἶτα δι' ὄθονιου πυ-
 κνοῦ καὶ στερεοῦ διειλείσας ἀσφαλῶς ἐπίβαλλε τὸ μέλι καὶ πάλιν ἔψε 15
 ἕως οὗ ἔλθῃ εἰς ξ̄ ᾱ καὶ τὸ λοιπὸν ἀπόθου ἐν ἀγγεῖῳ υελίνῳ καλῶ
 καὶ δίδου ὡσερ προσιρήκμεν, ὕστερον δέ, εἰ βούλει, δίδου, ὡς εἰρή-
 καμεν, τὴν ἀντίδοτον ταύτην· ἔστι δὲ ἡ τοῦτου σύνθεσις τοιάδε· μυρο-
 βάλανον τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἀνὰ ἐξ̄ ᾱ μάκερ καὶ μῶμον κύπηριν
 κάρυα μοσχάτου ἀνὰ ἐξ̄ ᾱ καὶ σάκχαρ τὸ ἀρκοῦν, εἰ βούλει, ἐπίθεε 20
 σχοινάνθην ἄμμι ἀνισον καὶ μαράθρου τὸ σπέρμα· δίδου κατὰ δύναμιν
 Γ° το. Ἄλλη ἀντίδοτος τὸ διὰ σκίλλης· ἀμμωνιακοῦ πάνακος ἀμμωνιακοῦ
 θυμιάματος καππάρως ῥίζης φλοιοῦ στρουθίου σκίλλης ὀπτῆς τὸ ἐντὸς
 ἀνὰ τ̄ ᾱ β̄ ἢ δόσις < ᾱ· τοῦτο ποιεῖ θαυμαστῶς ἐπὶ ἀσθματικοῖς καὶ
 ὑδρωπικοῖς· μυρίκης καρποῦ πεπέρεως ἀνὰ < δ̄ ναρδοσταύχου ἀμμωνια-
 κοῦ θυμιάματος ἀνὰ < β̄· λείου σὺν ὄξει σκιλλητικῶ· ἢ δόσις < ᾱ σὺν 25
 ὄξυμέλιτι. Τροχίσκος πρὸς ἐσκιρρωμένον σπληνα. ὁ τοιοῦτος τροχίσκος
 ὤφειλε πρὸς φλεγμονὴν σπληνός καὶ σκίρρωσιν ἐξαιρέτως· ἔχει δὲ οὕτως·
 κυκλαμίνου Γ° ῑ βρυωνίης δικτάμου σκίλλης ὀπτῆς τὸ ἐγκάρδιον ἀνὰ < ᾱ
 στρουθίου καππάρως τῆς ῥίζης ἀνὰ Γ° γ̄· λείου σὺν ὄξει σκιλλητικῶ καὶ
 ποίησον τροχίσκον καὶ δίδου διώβολον καὶ αὐτὸν σὺν ὄξυμέλιτι καὶ ὁ δι' 30
 ἐρίκης δὲ τροχίσκος ἐπιτήδειος τοῦτοις· ἔχει δὲ ἡ σύνθεσις αὐτοῦ τοιάδε·
 ἔστι δὲ ὁ τοιοῦτος τροχίσκος ἐπιτήδειος πρὸς πᾶσαν σπληνός διάθεσιν· βάτου
 τῶν ἀπαλῶν ἀκρεμόνων τῶν πάνυ τρυφερῶν ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ
 < δ̄ καππάρως φύλλων < β̄ μυρίκης καρποῦ τῆς ἀσπλήνου λεγομένης

12 ὄξας] ἄλλας *corrigendum?* 26 τροχίσκος κτλ. *cf. I^a I 260, 22 sqq.* τρο-
 χίσκος *om.* ὁ τοιοῦτος... ἔχει δὲ οὕτως *om.* 28 Γ° ῑ] < κ̄ *post* βρυωνίας: < γ̄,
post δικτάμου: < β̄, *post* σκίλλης ὀπτῆς: < η̄ τὸ ἐγκάρδιον ἀνὰ < ᾱ *om.* 29
post στρουθίου: < ζ̄ τῆς *om.* ἀνὰ *om.* Γ° γ̄] < ζ̄ λείου... τροχίσκον καὶ *om.*
 30 *post* δίδου: τροχίσκον τριωβολιατῶν καὶ αὐτὸν *om.* σὺν] ἐν 31 ἐρίκης
 τοῦτοις] ἔστι ἔχει δὲ ἡ σύνθεσις... τὸν σπληνα (2 p. sq.) *om.*

- σκιλλης ὀπτῆς πεπέρεως ἀνά < ᾱ ὕδατι πλάττε τροχίσκους καὶ δίδου ὄξυ-
 μέλιτι καὶ θυμιάσεις τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ· τήκει γὰρ ταχέως τὸν σπλήνα.
 Τροχίσκος ὁ πικρὸς καὶ αὐτὸς θαυμαστὸς. σελίνου σπόρου ἀσάρου ἀψινθίου
 ἀμυγδάλων πικρῶν ἀνίσου ἀνά Γ° ᾱ χυλῶ ἀψινθίου ἀναλάμβανε καὶ ποίει
 5 τροχίσκον καὶ δίδου ὁμοίως. Ἄλλος τροχίσκος καὶ αὐτὸς θαυμαστὸς ὁ δι'
 ἐρίκης καὶ αὐτὸς ὀνομαζόμενος τοῦ Θέωνος. ἔχει δὲ οὕτως· ἐρείκης καρποῦ
 ἰτέας φλοιοῦ ἀνά Γ° ᾱε καππάρεως φλοιοῦ Γ° ᾱ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος
 Γ° ε̄ ναρδοστάχου ἐξ^Γ ᾱε ἐν ὄξει σκιλλητικῶ ποίει τροχίσκον καὶ δίδου ὡς
 προεῖρηται ἐπὶ τοῖς ἐτέροις τροχίσκοις. εἰ δὲ βούλει, θές καὶ εὐφορβίου ἕσον
 10 ἐξ^Γ ᾱε. Ἄλλος τροχίσκος καὶ αὐτὸς ὁ δι' ἐρίκης. ἐρίκης καρποῦ ἐξ^Γ δ̄
 πεπέρεως λευκοῦ ναρδοστάχου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνά ἐξ^Γ β̄ ἐν
 ἄλλῳ δὲ καὶ ταῦτα μίγνυται· κόστου σκολοπενδρίου καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ
 ἀνά < ε̄ ὄξους σκιλλητικοῦ. Ἀρχὴ τῶν καταπλασμάτων καὶ ἐπιθεμάτων.
 Κατάπλασμα. καρδαμώμου < ἠ λιζάνου < ἰδ̄ τήλεως < δ̄ πυρέθρου < ἰ
 15 σινάπεως < ἠ ὄξους τὸ ἀρκοῦν· ὡς < μέλιτος > πάχος < ἔχῃ > ἐπίβαλλε
 κηρωτὴν ῥοδίνην μετὰ ὄραν ὄφῃ ῥοδόντα καὶ ἀφοδεύοντα· γοργὸν καὶ τοῦτο
 γὰρ ἀπαράβατον. Ἄλλο. στυπτηρίας σχιστῆς < γ̄ ὄμοῦ καὶ στρογγύλης < οὐκ
 ἀλλὰ Γ° ἠ ὄμοῦ καὶ ὕγρᾶς Γ° γ̄ κολοφωνίας Γ° γ̄ προπόλεως Γ° γ̄ πίσης
 ὕγρᾶς λι. γ̄ο κηροῦ λι. β̄ σεμιδάλεως ἐξ^β β̄ ὄξους τὸ ἀρκοῦν· βρέξον τὴν σε-
 20 μίδαλιν τῷ ὄξει ὁμοίως ᾱ καὶ λειώσας σὺν ταῖς στυπτηρίαις ἐπίβαλλε τὰ
 τηκτὰ καὶ χρῶ. Ἄλλο. κριθίνον ἄλευρον τήλεως καὶ ἰτέας φύλλα σὺν
 ὄξυμέλιτι χλιερῶ κατάπλασσε. Ἄλλο, κόπρον αἰγείαν σὺν κριθίνῳ καὶ
 λινόσπερμα καὶ ἄλλῳ ἄνθος σὺν ὄξυκράτῳ κατάπλασσε. τριβέντος δὲ κυ-
 25 πρίνου, λείου σὺν ὄξει. Μάλαγμα· κηροῦ λι. ᾱ νίτρου Γ° γ̄ τερεβινθίνης ἀ-
 γνου σπέρματος καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ ἀνά Γ° ᾱ ἐψήσας τὰ τηκτὰ, ἔμψασ-
 σον τὰ ξηρὰ καὶ χρῶ.

Ἀρχιγένους Θεραπεία.

Πρὸς δὲ τὰς σφοδρὰς σκιρρώσεις τοῦ ἥπατος ὀλίγη μὲν ἢ τῆς ἰάσεως
 ἐλπίς εἰς ὕδρον γὰρ μεταπίπτουσιν τὴν διάθεσιν, ἔμως δὲ τοῖς μαλακτι-

3 Τροχίσκος... ὁμοίως (5) cf. P^a II 317, 1 sqq. Τροχίσκος om. πικρὸς|διὰ
 πικρῶν ἀμυγδάλων καὶ... θαυμαστὸς om. ordo elementium diversus σπέρματος
 4 ἀνά Γ° ᾱ] τὸ ἴσον χυλῶ... ὁμοίως|ὕδατι πλάττε τροχίσκους ἀνά < ᾱ καὶ δίδου
 ἀπυρέτους μετ' οἰνομέλιτος, πυρέσσουσι δὲ μεθ' ὄξυμέλιτος 10 Ἄλλος... σκιλλητι-
 κοῦ (13) cf. ib. 5 sqq. Ἄλλος... ἐρείκης| Ὁ διὰ τῆς ἐρείκης σπληνικός ἐξ^Γ] < δ̄
 11 ναρδοστάχου (= F)] νάρδου Συριακῆς ἐξ^Γ] < ἐν ἄλλῳ... σκιλλητικοῦ om.
 22 Ἄλλο... χρῶ (26) cf. P^a II 374, 20 sqq.

28 Πρὸς δὲ τὰς σφοδρὰς... ἀρροσθείσης (6) P^a I 254, 13 sqq. πρὸς... σκιρρώ-
 σεσι|σκιρρωθέντος δὲ 29 γὰρ om. μεταπιπτώσης τῆς διάθεσεως

ΠΙΟΛΟ

κοῖς ἐπιμιχτέον οἶον ἀμμωνιακὸν βδέλλιον μυελός τε καὶ τὰ στέατα καὶ
 τὰ τούτοις ἰσοδύναμ. πότιζε δὲ καὶ τὰ ἐκκράττοντα καὶ τὰ διαρρύπτοντα
 τὸ σπλάγγχον, οἷάπερ εἰσι τὰ διουρητικὰ πάντα καὶ λίθων θρυπτικὰ —
 προεχαράξαμεν πάντα ἔμπροσθεν — μετὰ τῶν ἀρτίως πρὸς βραχὺ πρὸς τὴν
 τοῦ ἥπατος ἔμφραξιν εἰρημένων καὶ τῆς τροφῆς δηλονότι κατάλληλα 5
 ἀρροσθείσης ὄσοις ἄκρον χλιαροῖς οἶον μαλάχης χόνδρος χυλὸς πτισσάνης
 Σκυβελίτης οἶνος ἢ Κρητικός, ἰχθύων δὲ οἱ πετραῖοι καὶ τῶν πτηνῶν
 ἀπαλότερα. εἰ δὲ διὰ κοιλίας καὶ ἐντέροις διεξὼν τὸ ὑγρὸν, χόνδρος μετὰ
 παλαιοῦ ὑδρομέλιτος ἢ ὑδρόμελι καὶ ὡς ὠσαύτως γοῦν καὶ μήλα. Πρὸς
 δὲ τοὺς σκιρροὺς τοῦ ἥπατος ἐπιτείνειν χρὴ διὰ φλεγμονῶν αὐτὰ προσα- 10
 γόμενα οἶον τὰ δι' ἀψινθίου κόμης μυροβαλάνου πιέσματος καὶ νάρδων ἀμφο-
 τέρων καὶ κηκίδων, ἔτι δὲ κρόκου καὶ οἰνάνθης καὶ μαστίχης καὶ μύρων
 τοῦ διὰ ναρδοστάχου <καὶ> μαστιχίνου <καὶ> σχοινίνου καὶ μηλίνου καὶ
 οἰνανθίνου. τούτοις οὖν ἀμμωνιακοῦ τε θυμιάματος καὶ βδέλλου οἷ τε μυελοὶ 15
 καὶ τὰ στέατα μετὰ τῆς προσηκούσης διαίτης τὸν σκίρρον τοῦ ἥπατος διέλυσαν.
 Ὅσα ἀπαλὰ πρὸς ἥπαρ οἶον ἄγνου σπέρμα σκίρρον καὶ ἔμφραξιν ὠφελεῖ.
 κενταυρίου τοῦ μικροῦ ὁ χυλὸς πινόμενος καὶ ἐπιτιθέμενος, ἀρρογλώσσου
 δὲ ξηρὰ ἢ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα, πλεον δὲ τὸ σπέρμα ἀσπαράγου μυάκανθα
 καὶ αἰ ῥίζαι καὶ τὸ σπέρμα καὶ γλυκυσίδου ἢ ῥίζα δάφνης ἢ ῥίζα ἢ τῆς 20
 αὐτῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς ὅσον τριώβολον σὺν οἴνω ἐρεβίνθος ἐρυθρόδανον
 εὐπυτόριον θέρμων τὸ ἀφέψημα μετὰ πηγάνου καὶ πεπέρεως ὕσσωπον
 ἰσόπυρον ναρδόσταχυς ἴρις πιστακίου ὁ καρπὸς πράσιον ἀμύγδαλα πικρὰ
 δρακοντίου ἢ ῥίζα διακαθαίρει τὰ σπλάγγχνα πάντα· κηρπάσιον καμαίδρου
 ἀμπελόπρασον ἀγαρικὸν χαμαίμηλον. Ἀντίδοτος πρὸς κατεψυγμένου ἥπα- 25
 τος· πεπέρεως < γ > κόστου < ε >· τινὲς δὲ καὶ κάγχυρος μίγνύουσιν < δ >.
 Ἄλλο. ἀμύγδαλα πικρὰ ἀριστολοχία κύμινον σελίνου σπέρμα γεντια-
 νῆς γλυκυρίζης ἀρκευθίδων κράμβης σπέρματος ἀνίσου ἀσάρου ἀψινθίου
 κόστου πρασίου ἀλόης ἀνὰ Γ° ᾱ τήλεως πίσεως δαφνίδων θέρμινων κυτέρων
 σκορδίου σιδήρου ἐρυθροδάνου ῥίζης μαστίχης πετροσελίνου καὶ νίτρου 30
 ὀλίγον· τήλεως δρακοντίου πεπέρεως κα. ο̄β σκοροδῶν ὄνυχας ζ̄· ἢ ὄσους
 γ̄ ἢ ε̄ ἢ ζ̄ κα. καρεοφύλλου ναρδοστάχου μικροῦ πυ· θὲς ὑπὸ τοὺς πόδας
 κεραμίδ < ια > β̄ πεπυρακτομένα βράμνον ἢ οἶνον καὶ σκεπάσας ἕως ὑγρῶ-
 σ<εως> τοῦτο ποιεῖ πρὸς φλεγμονὰς ὠφελεῖ καὶ ἡ ζωόπυρος ἀντίδοτος καὶ ἡ
 δι' ἐχιδνῶν καὶ ἡ δι' εὐπατορίου καὶ ἡ διὰ σκορδίου καὶ ἡ διὰ θυῶν
 πεπέρεων καὶ τοῖς ἀνωδύνοις. 35

1 οἶον om. τὰ om. 2 ἰσοδύναμα· ποτιζεῖν καὶ (pr.) om. τὰ (tert.) om.
 3 πρὸς τὰ: τε πάντα om. 4 προεχ... ἔμπροσθεν om. πρὸς βραχὺ om. 5 κατα-
 λήλως ὁ ὄσοις... οἶον (11) om. 11 τὰ δι' ἀψινθίου... διέλυσαν (15) cf. Oribas. Syn.
 ad Eusi. 290, 10 sqq. 16 ἄγνου χαμαίμηλον (21) cf. Oribas. ib. 288, 16 sqq.

Γαληνοῦ ἐκ τῆς θεωρητικῆς τέχνης σημειωτικὸν περὶ σπληνὸς καὶ τί ἐστὶ σπλήν καὶ διάγνωσις σπληνὸς Γαληνοῦ καὶ Ἄρχιγένους.

Ἔστι δὲ ὁ σπλήν φλεβώδης καὶ ἀρτηριώδης καὶ ἀνισοπλατῆς λεπτὰ ἀγγεῖα ἔχων καὶ πολλὰ μεταξὺ τῶν ἀγγείων θρομβώματα, διὰ τοῦτο ἀριόσ
 5 ἐστὶ καὶ στομφός. ἔστι δὲ τῆ κράσει ψυχρὸς καὶ ὀξώδης. ἔχων δὲ τὴν ὀξύ-
 τητα ταύτην παρὰ τῆς φύσεως πρὸς τὸ διεγείρειν τὸν στόμαχον εἰς ὄρεξιν
 τροφῆς· ἀλλὰ καὶ τὴν ἔκκρισιν τοῦ περιττεύοντος χυμοῦ τοῦ μέλανος καὶ
 εἰς τὴν γαστέρα χέων στύφει τε αὐτὴν καὶ τονοῖ καὶ πρὸς τὰς πέψεις
 διεγείρει. πρὸς τοῦτο δὲ καὶ καθαίρει τὸ ἥπαρ ἔλκων τὰ τρυγώδη καὶ θολερὰ
 10 τῶν ἐκτῶν περὶ [τῶν] τοῦ ἥπατος ἀπορρυπτομένων ὑγρῶν εἰς οἰκείαν τροφήν
 τοῦ γὰρ σπληνὸς ἔλκειν πεφυκτός τὸν μελαγχολικὸν χυμὸν ἐκ τοῦ ἥπατος
 ἔστις οἷον ἰλύς ἐστὶ τοῦ αἵματος. εἰ μὲν ἢ ἔλκτικὴ δύναμις τούτου ἀσθε-
 νήσῃ ἢ ὁ πόρος ἐμφραχθῆ, δι' οὗ τοῦτο πρὸς ταῦτα πρῶτον εἰλκετο, μέλας
 ἔκτερος συνίσταται ἀκαθάρτου παρ' ἔλον φερομένου τὸ σῶμα. ἀλλ' εἰ μὲν
 15 βάρος καὶ διάτασις εἴη κατὰ τὸν σπλήνα ἢ καὶ ὀδύνη, ἐμφραξις δηλοῦται,
 εἰ δὲ μηδὲν τούτων, ἀσθένεια τῆς ἔλκτικῆς. ἔμετος δὲ γενόμενος τῆς με-
 λαίνης χολῆς ἀνευ πυρετοῦ καὶ τῆς ἄλλης κκοσηθείας τὴν καθαρτικὴν
 τοῦ σπληνὸς δύναμιν δηλοῖ ἀσθενεῖν. ἢ δὲ τῆς ἀποκριτικῆς αὐτοῦ ἀσθένεια
 τὴν ἀνορεξίαν οἴσει μηκέτι φερομένου τοῦ μελαγχολικοῦ περιττώματος
 20 κατὰ τὸ στόμα τῆς γαστρὸς καὶ τὴν ὄρεξιν ἐπεγείροντος. ἐμφραττομένου
 δὲ αὐτοῦ τοῦ μελαγχολικοῦ χυμοῦ κατὰ τὸν σπλήνα πρῶτον μὲν ἐμβροχῆ
 τούτου γίνεταί τῆ τε ζέσει καὶ τῆ τάσει δηλουμένη, εἰς ὕστερον δὲ καὶ
 εἰς σκίρρον μεταπίπτει τοῦ μὲν ζέοντος καὶ ὀδυνηροῦ παυσαμένου, μένοντος
 δὲ τοῦ ὄγκου καὶ τῆς σκληρίας. τούτοις οὖν καὶ τὸ στόμα δυσώδες καὶ
 25 τὰ οὖλα διαξιβρώσκεται καὶ τὰ ἐν τοῖς μέλεσιν ἔλκη δυσκατούλωτα μένει·
 ἐφ' οἷς συμπαθήσαντος τοῦ ἥπατος, ὡς ἔφαμεν, ὕδερὸς ἐκ τούτων γίνεταί.
 τὰς μὲν οὖν δυσκρασίας αὐτοῦ παραπλησίως ταῖς τοῦ ἥπατος θεραπεύσομεν.

Ἄρχιγένους περὶ τῶν ἐλμίνθων γενῶν
 καὶ πόσαι διαφοραί.

30 Τρεῖς εἰσὶν ἄπασαι τῶν ἐλμίνθων αἱ διαφοραί, μία μὲν ἢ τῆς στρογ-
 γύλης κατὰ πᾶχος, ἑτέρα δὲ ἢ τῆς πλατείας, καὶ τρίτη, ἣν καὶ ἀσκαρίδα

11 τοῦ γὰρ σπληνὸς κτλ. P^a I 258, 21 sqq. γὰρ om. πρὸς πεφυκτός: ἀπὸ
 τοῦ ἥπατος πρὸς χυμὸν: ὅστις οἷον 12 τούτου δύναμις ἀσθενήσοι. 13 ἐμφραχθεῖη
 πρὸς ταῦτα om. πρότερον 14 ante' ἀκαθάρτου: τοῦ αἵματος 16 τῆς μελαίνης
 γινόμενος 17 καθαρτικὴν 18 ἀσθενεῖν δηλοῖ δύναμιν 20 κατὰ|παρὰ 21 αὐ-
 τοῦ... σπλήνα| κατ' αὐτὸν τὸν σπλήνα τῷ μελαγχολικῷ χυμοῦ ἐμβροχῆ| φλεγ-
 μονή 22 γίνεταί εἰς om. 24 πρὸς δυσώδες: γίνεταί 25 μέλεσιν| σκέλεσιν
 ἀκατούλωτα 26 ἐκ τούτων om. γίνεταί.
 28 Ἄρχιγένους om. Τρεῖς εἰσὶν κτλ. P^a I 381, 25 sqq. 31 καὶ (alt.) om.

προσαγορεύουσιν. ἡ δὲ γέννησις ἀπασῶν ἐξ ὤμης καὶ παχειάς καὶ φλεγματικῆς καὶ πρὸς σήψιν ἐπιτηδεύει ὕλης ἐστίν, ὅσπερ ἀθροίζεται τοῖς παιδίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἀθηφαγοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ θερμῆς καὶ δριμύειας ἢ μελαίνης χολῆς. αὐτὰ γὰρ καὶ τὴν τοῦ τρέφειν ὑπερβάλλουσαν φύσιν ἀφύει πρὸς τὴν τῶν ἐλμίνθων καθεστήκασι γέννησιν, τὸναντιὸν γὰρ καὶ φθαρτικὰ τούτων εἰσὶ τὰ χολώδη μάλιστα περιπτώματα. εἰ δὲ ποτε ταῖς ἐλμινσι χολὴ συνεχρίθη κάτωθεν ξανθῇ ἢ δι' ἐμέτων, αὐτὰς μὲν ἐν τοῖς ἐντέροις ἴσθι γενομένας, τὸν δὲ χολώδη χυμὸν ἦτοι κατὰ τὸ στόμα τῆς γαστρὸς ἢ ἐν ἄλλῃ τινὶ συστήναι μορίῳ. ἐκάστης οὖν διαφορᾶς εἰπωμεν αὐτῶν τὸ εἶδος τε καὶ γέννησιν καὶ τόπον (καὶ διάγνωσιν) καὶ θεραπείας ἀπὸ τῆς στρογγύλης ἀρξάμενοι, καθὼς ἔμπροσθεν εἰρήκαμεν τὴν γέννησιν τὸ εἶδος καὶ τὴν θεραπείαν, νῦν δὲ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐρῶμεν κἀνταῦθα περὶ τούτων μικρὸν τε. αἱ τοίνυν τῶν ἐλμίνθων στρογγύλαι τὸ μὲν εἶδος ἅπασι κατάδηλον ἔχουσιν, ὅτι δὴ καὶ μᾶλλον αὐτὰι τῶν ἄλλων πλεονάζουσι. συνίστανται δὲ κατὰ τὰ λεπτὰ μάλιστα τῶν ἐντέρων πλησιάζουσαι τῇ γαστρὶ — διὸ καὶ διὰ στόματος πολλάκις ἀναφέρονται, τισὶ δὲ καὶ διὰ ῥινῶν ἐξεκρίθησαν —, πλεονάζουσι μᾶλλον τῶν ἄλλων περὶ τὰ νήπια καὶ σὺν πυρετῷ κατὰ τὸ πλείστον. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν πυρετῶν καὶ τὰς ἀρχὰς γιγνόμεναι τὴν ὑπόστασιν ἐξ ὑποκειμένης διαφορᾶς ἴσχουσιν, περὶ δὲ τὰς ἀκμὰς ἐκ πονηρᾶς νόσου, περὶ δὲ τὰς παρακμὰς ἐκ μεταβολῆς τῶν ὄλων ἐπὶ τὸ κρείττον· καὶ γὰρ Ἴπποκράτης φησὶν ἀγαθὸν γὰρ ἐλμίνθας στρογγύλας διεξιέναι πρὸς κρίσιν ἰούσης τῆς νόσου, αἱ δὲ καὶ τάχιον ἀποκτείνονται. τίνα παρέπονται σημεῖα τοῖς στρογγύλας ἐλμίνθας ἔχουσι. σημεῖα δὲ τούτοις παρέπονται ὅλον δηγμὸς ἐντέρων καὶ κοιλίας καὶ βήχες μικραὶ ξηραὶ διερεθίζουσαι, τισὶ δὲ καὶ λυγμὸς ὕπνος τε μετὰ παλμῶν καὶ ἀλόγων ἐξαναστάσεων — ἔνιοι δὲ καὶ μετὰ κραυγῆς ἐξανίστανται καὶ πάλιν καταφέρονται — σφυγμὸς γὰρ τούτοις ἀνώμαλος καὶ οἱ πυρετοὶ μεγεθύνονται ἀτάκτως περιτιθέμενοι μετὰ περιψύξεω τῶν ἀκρων καὶ τρίτον ἔσθ' ἔτε καὶ τέταρτον τῆς ἡμέρας ἢ καὶ νυκτὸς ἀλόγως ἐπισημαίνονται. τοῖς δὴ παιδίοις καὶ μάσησι μετὰ προσβολῆς τῆς γλώττης διὰ κενῆς καὶ τρισμὸς ὀδόντων γίγνεται καὶ τὰ ὄμματα μύουσι καὶ σιωπᾶν ἐθέλουσι καὶ πρὸς τοὺς δεξιέρωντας ἀγανακτοῦσι καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑφαιμοὶ φαίνονται

1 γένσεις ἀπάσαι (= F) 2 ὕλης ποσὶ φλεγματικῆς transp. 3 ἄλλω;
 4 μελαίνης χολῆς]μελαγχολ. κῆς 4 ὑπερβάλλουσαν] ὑπερβάται 5 γένεσιν γὰρ (= F)] δὲ 7 συ ἐξεκρίθη ξανθῇ ante κάτωθεν transp. ante δι': καὶ 8 γινόμενας 10 αὐτῶν ante διαφορᾶς transp. τὸ om. γένεσιν καὶ διάγνωσιν om. P 9 θεραπείαν 11 καθὼς... μικρὸν τε (13) om. 13 στρογγύλαι ποσὶ τοίνυν transp. 16 ante τῆ: καὶ 17 πλεονάζουσαι 18 τῶν πυρετῶν ποσὶ ἀρχὰς transp. καὶ (alt.) om. 19 γινόμεναι διαφορᾶς 21 γὰρ (alt.) (= F)] δὲ καὶ 25 τίνα... ὅλον] παρέπιπται δὲ τοῖς ἐλμίνθας στρογγύλας ἔχουσι 25 ξηραὶ ποσὶ διερεθίζουσαι transp. ὕπνοι 27 σφυγμὸς γὰρ τούτοις om. ἀνώμαλοι 28 ἐπιτιθέμενοι 29 καὶ (alt.)] τῆς ἐπισημαίνοντες 30 προσβολῆς 31 γίνονται

καὶ τὰ μῆλα ἐρυθρὰ γίνονται καὶ πάλιν ἐπὶ πελιδνόν, μεταβάλλονται, πρὸς βραχὺ δὲ ταῦτα καὶ ἐκ διαστημάτων. τισὶ δὲ προστρέχουσαι τῇ στόμαχῳ ναυτιῶν καὶ δηγμῶν αἰτίαι γίνονται· καὶ ἀνορεκτοῦσιν οἱ κάμνοντες, ἐκβιασθέντες δὲ ναυτιῶντες μόλις καταπίνουσιν ἢ καὶ ἀπειμοῦσι τὸ προσε-

5 νεχθέν· πολλοὶς δὲ καὶ ἡ γαστήρ καταφέρεται μετὰ διαφθορᾶς τῶν ἐδηδεσμένων καὶ ἐμψύχεται τυμπάνου δίκην, τὸ τε λοιπὸν σῶμα παρὰ λόγον ἐκτῆκεται· μήτε λιμυγχονίας γενομένης μήτε κενώσεως ἀμέτρου. οὐκ ἐπὶ πάντων δὲ πάντα δεῖ ζητεῖν τὰ τοίνυν λεχθέντα σημεῖα, ἀλλὰ τινα πρὸς τὸ ἐπικρατοῦν, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ πλεῖστα. ταῦτα δὲ συμβαίνει τῶν ζῴων ἀλισκομένων καὶ

10 τὰ ἐντερα δακνόντων καὶ τῆς πυρετώδους θερμασίας ἀτμοῦς ἀναφερούσης κατὰ τὸν ἐγκέφαλον μοχθηροῦς ἐκ τῆς ἀθροισθείσης ἐν τῇ γαστρὶ σηπεδονώδους ὑγρότητος ἐφ' ὧν δεῖ πῆ μὲν ἀμφοῖν ὁμοίως προνοεῖσθαι τοῦ τε πυρετοῦ καὶ τῶν ἐλμίνθων, πῆ δὲ τοῦ πυρετοῦ φροντίσαντας ὀλίγον σπυρᾶσαι· ὡς ἐξαιρεῖν τὴν ἑλμίνθια τοῦ σώματος· πολλοὶ γὰρ ἀμεληθέντες

15 διεβρώθησαν ὑπ' αὐτῶν καὶ σπαρθέντες ἀπέθανον· ἄλλοι δὲ φασὶν ἑωρακένυτι* καταπλαστέον δὲ αὐτοῦς τῆς δι' ὤμης λύσεως καὶ πτέρως καὶ ἀψινθίας καὶ θέρμων ἀλεύρου ἢ ἡδυόστμου καὶ σανδονικοῦ καὶ ἀβροτόνου πινόμενου· ἤδη δὲ καὶ σίδια καὶ ἀκακίας κηκιδᾶς τε καὶ βαλαύστιον ἐπιμικτέον. ἐπειδὴ δὲ τινες ἀπαρέσκονται πολλάκις τοῖς πικροῖς πόμασιν, τῶν

20 μὲν ἤδη λεχθέντων αὐτοῖς διδόναι τὰ μὴ καταφανῶς πικρά, πρὸς δὲ τούτοις εἰτι χαμαίπιτον τε καὶ πράσιον ἐλένιον δαφνόκοκκα κασσίαν θύμον γλήχωνα καρπησίας κύπερον πολυπόδιον ἶριν Ἰλλυρικὴν κνήκον ἐρυθρῶσαν ἀκανθαν Ἀιγυπτίαν μετὰ πεπέρεω· Γρ. ζ εἰς ἀπόζεμα ἡδυόστμου μορέας ῥίζης τὸν χυλὸν ἢ τὸ ἀφέψημα, πετροσέλινον καὶ τὰ περὶ πλῆσια τῶν εὐωδῶν

25 σπερμάτων. ἐξωθεν δὲ χρηστέον δσα εἰρήκαμεν ἔμπροσθεν· ἐπιτιθέναί δὲ καὶ τὰ τοίνυν ἐμπλαστρα κατὰ τοῦ ὀμφαλοῦ· ἀλόης ἡδυόστμου χυλοῦ ἀβροτόνου χολῆς ταυρείας καὶ οἴνου αὐστηροῦ διειλήσας ἅπαντα ποιήσων ἔμπλαστρον καὶ ἐπιτίθει. Ἄλλο. περσέας τὰ ἀπαλὰ φύλλα θερμίνου ἀλεύρου ἀλόης ἀψινθίας ζωμὸν χρῶ μετ' οἴνου. Ἄλλο. ἀγριοσταφίδα κόψας καὶ

30 ἀναλαθῶν μετὰ μυελοῦ ἐλαφείου τίθει κατὰ τοῦ ὀμφαλοῦ καὶ ἐπιθεύσας χολῆς ταυρείας ἀλόης διειλήσας ὁμοῦ μετ' οἴνου χρῶ κατὰ τοῦ ὀμφαλοῦ. Ἄλλο. ἀλόης θερμίνου ἀλεύρου ἀρτεμισίας ἀβροτόνου πηγάνου ἡδυόστμου

1 ἐρυθρὰ γίνονται (= *multi oddd. P*)] ἐρυθραίνετα: ἐπιτίθει τὸ μεταβάλλεται
 3 γίνονται 6 παραλόγως 8 τοίνυν *om.* 9 ἀλισκομένων] ἐλισσομένων καὶ
 τὰ] κατὰ τὰ 10 *ante* δακνόντων: καὶ 11 κατὰ (= *P*)] παρὰ 14 σπυρᾶσαι ὡς]
 σπυρᾶσαι τὴς ἑλμίνθων 15 *post* ἑωρακένυτι *expositio interruptitur* 16 καταπλα-
 στέον κτλ. *I^a I 384, 24 sq.* *ante* καταπλαστέον: καὶ αὐτοῦς] τοῦτοῦς
 θέρμων ἀλεύρου] ἀλεύρου θερμίνου 17 ἢ ἡδυόστμου *om.* πινόμενου *om.* 18 ἀκακίας
 καὶ κηκιδᾶ τε *om.* καὶ (*all.*)] ἢ 19 ἐπιτι πολλάκις *ante* ἀπαρέσκονται *transp.*
 21 δαφνόκοκκα 22 καρπησίαν καὶ Ἰλλυρικὴν *om.* 23 *post* πεπέρεω: ἴσου
 25 δσα εἰρήκαμεν... τῆς γαστροῦς (4 p. sq.)] *plane differunt.*

καὶ ἀψινθίας τοὺς ζωμούς δεῦσον μετὰ τῶν ξηρῶν καὶ ἐπίδουσιν. Ἄλλο.
 χολῆ ταυρεῖα πλήρωσον τὸ κοῖλον τοῦ ὄμφαλου ἐπίδουσιν ἢ τὸ διὰ τῆς
 ῥοδοδάφνης ἔλαιον συνεχῶς ἐπαλειπτόν ἢ τὴν κεδρέαν ἐπιθετόν μόνην
 τε καὶ σὺν κηρωτῇ κατὰ πάσης τῆς γαστρὸς καὶ κηρωτὴν δὲ προτάξωμεν,
 εἰ δεήσοι, ταύτην οἶον ἀλόης ἀψινθίου ἀλεύρου θερμίνου σερύφου μελανθίου 5
 ἀνά Γρ. ζ κηροῦ Γο αε χαμαιμηλίνου τὸ ἀρκοῦν χολῆ ταυρεῖα λείου τὰ
 ξηρά. καὶ ἐνώσας χρῶ. ἐνετέον δὲ αὐτοὺς τῆ μελικράτῃ, ὅπως ἂν πρὸς
 τὴν γλυκύτητα τοῦ μέλιτος αἱ ἔλμινθες ὑποβιβάζονται κάτω· εἰ δὲ σα-
 πεῖσαι κατὰ τὸ βάλτος μὴ ἐκκρίνονται, ἀλλὰ μᾶλλον ἀναθυμιάσεις ἐργά-
 ζονται, δεῖ ὑπεξάγειν αὐτάς ἢ τὴν ἀλόην ἢ τὸ δι' αὐτῆς πικρὸν φάρμακον 10
 προποτιζόντα αὐτούς. ὡς ἔμπροσθεν τούτου εἰρήκαμεν ἢ καὶ ἀνόνητος
 αὐτοῖς ἐστὶν ἀλλαχοῦ ἢ δι' ὑψηλάτου μετρία ὡσπύτως κένωσις. πόμα ἀρο-
 τόνου μελανθίου καννάβωος, τὸ σπέρμα μορέας τῆς ῥίζης ἀπαλὸν βράσας
 ὁμοῦ μεθ' ὕδατος, ἔνωσον μετ' οἴνου καὶ ὁδὸς πλεῖν τὸν πάσχοντα. ἐπὶ δὲ
 πλατείας ἔλμινθος δίδου τὸ κύρι καὶ τὸ μισουάριον. ἐστὶ δὲ ἡ σύνθεσις 15
 τοῦ κύφωος αὕτη λίτρου γαγάτου Γο γ ἐλενίου Γο ζ ἀσπαλάθου φλοιοῦ Γο ζ
 ῥίζης ἀσφοδέλου Γο δ βράθυος Γο ζ ἀρκευθίδος φλέρια ρ βδέλλης πετραϊκῆς
 Γο ζ ἰσχαδῶν λιπαρῶν ἀτέγκτων Γο β ἀμμωνιακοῦ Γο γ ὀνύχου Ἰνδικοῦ
 σπέρματος πηγάνου ἀγρίου κόστου ἀνά Γο ζ κηρῶν κο. ζ καρδαμώμου κυ-
 πέρου < ἀνά > Γο γ κρόκου κο. ε σπέρματος κυπαρίσσου Γο γ λαδάνου κο. 20
 ζ στύρακος καλαμίτου Γο ζ ἀσάρου κο. ζ νάρδου Κελτικῆς ῥόδων ξηρῶν ἀνά
 κο. γ σμύρνης τρωγλ<οδ>ύτιδος Γο ζ ἀμώμου κο. ζ πευκεδάνου κελοῦ Γο ζ
 σπέρματος λιγαίας κο. ζ σπλάγγων κο. ε σχοιάνθης κο. γ στροβίλων κα-
 θαρῶν κο. γ στικφίδων ἀγιγάρτων < β̄ τερεβινθίνης λι. τε φύλλου κο. γ
 πικωνίας κο. ᾱ φοινίκων λιπαρῶν λι. ᾱ κονύσης ἀρωματικῆς κο. ζ μαστίχης 25
 κο. ε δικτάμνου κο. η̄ λιβάνου κο. γ φλοιοῦ πίτυρος κο. ε καλάμου ἀρωμα-
 τικοῦ Γο ζ ἵρεως Ἰλλυρικῆς κο. δ̄ ματχλίου κο. ζ καρποβλαστάμου Γο ζ μέ-
 λιτος καλοῦ λι. ζ οἴνου κελοῦ κο. ζ ὁμοῦ τρίβε τὰ ξηρά καὶ ἀναλάμβανε
 τοῖς ὑγροῖς καὶ κόπτων λέγ<ε>* κελῶς ἂν δοθεῖη καὶ τὸ κέρας
 τοῦ ἐλάφου κεκαυμένον μετὰ πεπéρεως σὺν μέλιτι ἢ ὄξυμέλιτι καὶ τὰ λοιπὰ 30
 αὐτοῖς πειρατέον διδόναι — κάλλιον δέ, εἰ σκιλλητικὸν εἴη τὸ ὄξος, καὶ μά-
 λιστα τοῖς τελειοτέροις — ἢ τὸ νάπυ μετ' ἐλαίου καὶ ὄξους κοχλιαρίου
 μέγεθος. τοῖς δὲ μετὰ ρεύματος κοιλίας ἐνοχλουμένοις ὑπὸ τῶν ἐλμίνθων
 προποτιστέον ἀρνογλώσσου χυλὸν ἢ καὶ αὐτὸ τὸ ξηρὸν δοτέον τὸ ἀρνό-

4 καὶ κηρωτὴν κατ. P^a I 385, 11 sqq. προτάξωμεν 5 οἶον om. 7 καὶ
 ἐνώσας χρῶ om. ante αὐτῶς: συχνότερον 11 αὐτοῖς ante προποτιζόντα ὡς
 ἔμπροσθεν... ἢ καὶ ὅπου γε καὶ ἄλλως οὐκ ἀλλαχοῦ om. 12 ὡσαύτως om.
 πόμα... πάσχοντα (14) om. 14 ἐπὶ δὲ .. μισουάριον of. ib. 384, 17 15 ἐστὶ δὲ
 ἡ σύνθεσις... λέγ<ε>* (29) om. 16 de κύφωος compositione of. infra 29 καλῶς ἂν
 κατ. ib. 384, 17 sqq. 30 τὸ ἐλάφιον post λοιπὰ: δὲ δι' ὄξυμέλιτος 31
 ante σκιλλητικόν: καὶ 32 μετὰ 33 τῶς... ἐνοχλουμένους 34 χυλῶ τὸ (pr.) om.

γλωσσον· ἐπ' ἴσης γὰρ πρὸς ἑκάτερον ἐνεργεῖ τὴν τε ῥύσιν καὶ τὰς ἔλ-
 μινθας ἢ τοῖ κενταυρίου τὸ ἀφέψημα πινόμενόν τε καὶ ἐνιέμενον ἢ κα-
 λαμίνθης ἢ δικτάμνου ἢ γλήχωνος. ἐνετέον δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν ἄλμην,
 προποτίζειν δὲ τοῖτου; μηδὲ τοῖς ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐλμίνθων ἐνοχλουμένοις
 5 ἄχρηστον, εἰ ἀπίρετοι μάλιστα τυγχάνοιεν· νίτροϋ ἐρυθροῦ πεπέρεως καρ-
 δαμώμου ἴσον. ἢ δόσις Γρ. δ' μετ' οἴνου. Ἄλλο. πεπέρεως δαφνίδων καίταρων
 κυμίνου Αἰθιοπικοῦ μαστίχης ἀνά δρ. γ' καὶ μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. ἢ δόσις
 κρχλιάριον ἃ εὐθεν καὶ εἰς κρήτην· εἰ δὲ βούλει πρακτικώτερον αὐτὸ εἶναι,
 ἐπίθετες καὶ νίτροϋ ἐρυθροῦ δρ. γ'. Ἄλλο εἰς τὸ αὐτό. ἐλενίου ἀμμωνιακοῦ
 10 θυμιάματος πεπέρεως — ἐν ἄλλῃ πτέρεως — ἀνά < ἦ ἢ ε' οἴδου μετ' ὀ-
 ξυμέλιτος θερμοῦ καὶ δικτάχσας πότιζε εὐφορβίου ὄσον < ἁ· τοῖς δὲ τελείοις
 ὄσον < β' πότιζε. Ἄλλο εἰς τὸ αὐτό. πτέρεως ὀξύβκρον νίτροϋ < β' οἴδου
 ἐν κοτύλῃ ὕδατος προκεκνωμένῃ· βέλτιον δὲ γίνεσται, εἰ προσλάβοι καὶ
 σκχυμμωνίαν ὀλίγην. Ἄλλο. ροιᾶς ὀξείας ριζῶν φλοιοῦ < δ' πεπέρεως < ἁ
 15 καρδαμώμου < ς πρχοῖου < β' μέλιτι οἴδου πρὸς σκχυρδοφαγήσαντα. εἰς
 δὲ παντελῆ τοῦ πάθους μάλαγμα τῆς θηριακῆς· παρασχεῖν μὴ κωλύοντος
 ἰσχυροῖ πυρετοῦ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν τοῖς ἐμπροσθεν εἰρημένοις.

καταπλαστέον οὖν αὐτοῦς διὰ φοινίκων καὶ κυδωνίων καὶ στυππηρίας
 ἀκακίης τε καὶ κηκίδος καὶ ὑποκιστίδος· ἐμπνευματώσεως δὲ οὐσης προσμι-
 20 κτέον κυμίνου καὶ ἀνίσου καὶ πηγάνου. ἐπιθέματα δὲ τὸ διὰ δαφνίδων καὶ τὸ
 διὰ σπέρματος καὶ τὸ δι' οἰνάνθης, ὧν τὰς σκευασίας τούτων μετὰ βραχὺ
 ἐρῶ. χρονιζούσης δὲ τῆς νόσου καὶ δρώπακι χρηστέον κατὰ τῆς κοιλίας
 καὶ τῷ νάπτει αὐτῷ μετὰ ἰσχάδων, πόματα δὲ οἶον ἀρνογλώσσου τὸ σπέρμα
 κηκίδος τε μετὰ πεπέρεως, γίγαρτα σταφυλῆς σὺν οἴνῳ καὶ τὰ διουρητικά
 25 πάντα οἶον σελίνου ἀδιάντου καὶ τῶν ὁμοίων πινόμενα· διδόναι δὲ τὸν διὰ

2 ἢ τοῖ κενταυρίου κτλ. P^a I 386, 4 sqq. 3 αὐτοῦς 4 τοῦτο 6
 δ|γ post οἴνου: ἢ ὕδατος θερμοῦ post Ἄλλο: ἐκλειγμα 7 ἀνά δρ. γ' καὶ|
 ἴσον 8 εἶναι|γενέσθαι 9 ἐπ' ὄξ. om. ante ἐρυθροῦ: τοῦ δρ. γ'|τὸ ἴσον
 εἰς τὸ αὐτό om. 10 πτέριδος ἦ ἢ om. οἴδου om. 11 ὄσον om.
 post ἁ: ἢ β' τοῖς τελείοις δὲ om. 12 ὄσον β' πότιζε om. εἰς τὸ αὐτό om.
 13 γίνεται 14 post φλοιοῦ: εἰς τὸ ἀνω λεπιδέντης α|δ 15 πρὸς σκχυρδο-
 φαγήσαντα|προσσκευασίαν κτλ. 16 μάλαγμα... παρασχεῖν| ἐπιλλαγὴν καὶ τῆς θη-
 ριακῆς ἐν παράχῃς 17 καὶ τοῖς ἄλλοις... εἰρημένοις om.
 18 καταπλαστέον κτλ. P^a I 230, 8 sqq. διὰ φοινίκων... ὑποκιστίδος| λινοσπέρ-
 μου μετὰ φοινίκων, ἀκώς δὲ πικρὴ καὶ σκχυρὴ καὶ βᾶτος συνεφευμένη τῷ ὀξυμέλιτι
 19 συνούσης μικτέον post πηγάνου 20 post κυμίνου: καὶ ἀνήθου ante ἐπιθέ-
 ματα: ἐκχυρμένον δὲ τοῦ ρευματισμοῦ συνεμβλασθέν μῆλα Κυδωνία, στυππηρίαν ὑγρὰν,
 ἀκακίαν, ὑποκιστίδα, κηκίδα, ἢ τινα ἢ πάντα. κηρωταὶ δὲ ζεῖα μυσίνου μετὰ τινος τῶν
 στυππηρίων οἴνων ante τὸ: θερμότερα μὲν ante διὰ: τε 21 καὶ| στυπτικώτερα
 δὲ τὸ τε διὰ ὧν τὰς σκευασίας... ἐρῶ| καὶ τὸ διὰ γιγάρτων καὶ τὸ Ἀντόλλου·
 καὶ τὸ Ἐρυθροῦ δὲ θαυμαστὸν 22 τῷ νάπτει... ἰσχάδων| τῇ διὰ νάπτους κηρωτῆ καὶ
 αὐτῷ τῷ νάπτει πότηματα οἶον| ἀπλᾶ μὲν τὸ om. 24 κηκίδος τε usque ad
 finem fragmenti om.

σπέρματος τροχίσκον καὶ τὸν πάγχρηστον καὶ τὴν ἐκλογὴν ἀντιδότου καὶ τοῦ Ἑσδρα καὶ τὴν θηριακὴν. Σκευασία τοῦ διὰ δάφνης κηροῦ πιτυίνης κολοφωνίας πίσης νίτρου δαφνίδων ἀνά λι. δ̄ ἀλλὰ ἀνά Γ^ο ε νάπτου κέγγου πυρέθρου γίγαρτα, εὐφορβίου ἀμμωνιακοῦ σαμφύχου καρδαμώμου ἱρεως στέατος χειρείου ταυρείου ἀνά Γ^ο τε, νεφρίνου καὶ κυπρίνου ἐλαίου 5
 τὸ ἀρκοῦν. τοῦ διὰ σπέρματος σκευασία· λινοσπέρμου ξυ^λ· δε τήλεως ξυ^λ· δε ἀνίσου δαφνίδων πετροσελίνου σελίνου σπέρματος ζιντζιβέρεως ξυ^λ· εε καὶ τοῦ καρδαμώμου ξυ^λ· ᾱ Κελτικῆς ξυ^λ· ... ἱρεως ξυ^λ· δε μελιλώτου βράθυος κασσίας κρόκου λιβάνου νίτρου πάνακος ρίζης ἀνά ξυ^λ· δε ἀμμωνιακοῦ Γ^ο ᾱ τερεβινθίνης Γ^ο ᾱ κόκκων κυπέρου στέατος ταυρείου ξυ^λ· 10
 στύρακος ξυ^λ· ᾱ κηροῦ Γ^ο ᾱ μέλιτος ξυ^λ· γ̄ καὶ οἴνου καλοῦ τὸ ἀρκοῦν. τοῦ δι' οἰνάνθης σκευασία· οἰνάνθης βοτανικῆς ἀκακίας ῥόδων κρόκου ἀνά δρ. γ̄ μαστίχης δρ. γ̄ φοινίκων - σάρκας μετὰ τῶν ὀστέων - ε̄ κηκίδος ὀμφακίτιδος ῥοῦ Συριακοῦ λιβάνου ἀλόης ἀψινθίου ἀνά δρ. γ̄ ἀμμωνιακοῦ δρ. 15
 ιβ̄ βαλσάμου δρ. γ̄ κηροῦ δρ. μη̄ τερεβινθίνης δρ. ζ̄ ἐλαίου σχοινίνου τὸ ἀρκοῦν. θὲς δὲ εἰάν χρεῖα δέη ἔλαιον μῆλινον καὶ οἴνου καλοῦ στύφοντος ἔσον χρεῖα δέοιτο εἰς τὸ αὐταρκές. Τροχίσκου τοῦ διὰ σπερμάτων σκευασία· ἀνίσου δρ. β̄ ἀμμεως δρ. ε̄ μαράθρου σπόρου δρ. ᾱ σελίνου σπόρου δρ. β̄ ὀπίου δρ. ε̄ ὑοσχυάμου σπόρου δρ. ε̄ ὕδατος ὀμβρίου δεῦσον καὶ πάλῃσον 20
 τροχίσκον καὶ δίδου τοῖς πρὸ εἰρημένοις. Τροχίσκου τοῦ παγγρήστου σκευασία· χυλοῦ γλυκυρίζης ὀπίου ἀνά ζρ. η̄ κρόκου καστορίου στύρακος καλαμίτου ἀνίσου ἀνά δρ. δ̄ μανδραγόρου τῆς ρίζης δρ. δ̄ μήκωνος τὸ σπέρμα ὑοσχυάμου τὸ σπέρμα δρ. η̄ καὶ οἴνου εὐώδους τὸ ἀρκοῦν. δίδου δὲ καὶ τὴν ἀθανασίαν αὐτοῖς <ὡς> καὶ προεγράφη ἐπὶ τοῖς δυσεντερικοῖς. Σκευασία τῆς ἐκλογῆς ἀντιδότου. βαλαουστίων τ^{αρ}· ᾱ μάκερος τ^{αρ}· αε̄ ὀμφακίου τ^{αρ}· ᾱ 25
 ὑοσχυάμου σπέρματος τ^{αρ}· ᾱ κέρκτος ἐλαφείου τ^{αρ}· ε̄ ὀπίου τ^{αρ}· β̄ βάττου ἀώρου καρποῦ τ^{αρ}· ᾱ μύρτου μέλανος τ^{αρ}· ᾱ σμύρνης τρωγλ<οδ>ύτιδος τ^{αρ}· ε̄ λυκίου Ἰνδικοῦ τ^{αρ}· ε̄ κοραλλίου τ^{αρ}· ᾱ σιδίων τ^{αρ}· ε̄ κρόκου τ^{αρ}· ᾱ σχοι- νάνθης τ^{αρ}· ε̄ ῥόδων ξηρῶν τ^{αρ}· ε̄ Δημνίας σφραγίδος τ^{αρ}· αε̄ ἀρνογλώσσου χυλοῦ τ^{αρ}· ᾱ ἀκακίας τ^{αρ}· ᾱ λαδάνου τ^{αρ}· ᾱ μαράθρου σπόρου ἀνίσου ἀνά 30
 τ^{αρ}· ε̄ στυπτηρίας λιβάνου ἀνά τ^{αρ}· ᾱ ῥοῦ μαγειρικοῦ τ^{αρ}· ε̄ γῆς Σαμίας τ^{αρ}· ε̄ κοιλίας περιστερᾶς τ^{αρ}· ε̄ κοιλίας ἀλεκτρούνης ἀσταφίδων ἀνευ τῶν γιγάρτων ῥόδων ἀνά τ^{αρ}· τε κόμμος τ^{αρ}· ᾱ χαλκίτεως κισσήρεως ὀπτῆς ἀνά τ^{αρ}· ε̄ χυλοῦ ὑποκιστίδος τ^{αρ}· ᾱ λαγωῦ πιτύας τ^{αρ}· ... ἐχίνων ὀστρα- κα κασσίας μήτρας φοινίκων ὀστοῦ ὀστρέων κεκαυμένων οἰνάνθης βοτάνης 35

13 μετὰ ego: falso s̄n̄ cod. 17 Τροχίσκου... εἰρημένοις (20) cf. Paul. II 315, ≠ sqq. τροχίσκου τῶ]δ̄ σκευασία om. 3 δρ. β̄ om. ζρ. ε̄ om. σπόρου δρ. ᾱ] σπέρματος ἀνά < ι 18 σπόρου] σπέρματος δρ. β̄ om. 19 ζρ. ε̄ om. σπόρου ζρ. ε̄] σπέρματος ἀνά β̄ ὕδατι ὀμβρίου... εἰρημένοις om.

μίρους συμπύτου ριζης ἀνά τ^{αρ'} τε ταρτάρου ἀσφάλτου ἰοῦ δαύκου ἀνά τ^{αρ'} ο
ἀμμωνιακοῦ δαυκίου Κρητικοῦ τοῦ σπέρματος ἀνά τ^{αρ'} ἄ βόλου πετροσε-
λίνου ἄμμεως καστορίου ἀνά τ^{αρ'} ο πρασίου τ^{αρ'} ἄ τριβολοσπόρου τ^{αρ'} τυ
καὶ σακχάριτος τὸ ἄρκοῦν.

5

Περὶ λειεντερίας Ἄρχιγένους.

Διττῆς ὑπαρχούσης τῆς λειεντερίας, τῆς μὲν δι' ἐπιπόλαιον ἔλκωσιν
τῶν ἐντέρων, κατὰ τινὰς δὲ καὶ δι' οὐλήν ἐκ δυσεντερίας τὰ πολλὰ ἢ ἐξ
ἐτέρων γιγνομένης ρευματισμῶν, τῆς δὲ δι' ἀτονίας τῆς κατεχούσης τὴν
τροφήν ἐν τῇ γαστρὶ δυνάμεως* καὶ ἀναδιδόναι τὰ σιτία λεῖά τε καὶ κά-
10 θυγρα καὶ ἄπεπτα διαχωροῦσι ρευματιζομένης ἐπὶ πάντων τῆς γαστρὸς.
ἄλλ' ἐπὶ τῶν λειεντερικῶν ἢ τε διέξοδος τῶν σιτίων ταχεῖα γίνεται καὶ
τὰ τῆς ἀπεψίας ἐπιτεταμένα μᾶλλον ἐστίν, ὥστε μὴ διαδηλοῦσθαι τὴν
ληφθεῖσαν τροφήν· καὶ τοῦτω μάλιστα διακρίνονται τῶν κοιλιακῶν κατα-
πλαστέον οὖν αὐτοὺς λινοσπέρμου μετὰ φοινίκων· ἄκρως δὲ ποιεῖ καὶ
15 σχοῖνος καὶ βᾶτος συνεφομένη τῷ δξυμέλιτι ἐμπνευματώσεως δὲ συνούσης
καὶ κυμίνῳ καὶ ἀνήθῳ καὶ πηγάνῳ χρηστέον ἁμοῦ. ἐπαυξανομένου δὲ τοῦ
ρρευματισμοῦ συνεμβалоῦμεν μῆλων Κυδωνίων στυπτηρίας ὑγρᾶς ἀκακίας
ὑποκιστίδος βαλαυστίων σιδίων ῥόδων κηκίδος τε καὶ ῥοῦ μαγειρικοῦ. κη-
ρωταὶ δὲ διὰ μυρσίνου ἢ σχοινίνου μετὰ τινος τῶν στυφόντων, οἷον ζωμῶν
20 Κυδωνίου ἢ μύρτων σὺν οἴνῳ στύφοντι. ἐπιθέματα δὲ θερμότερα μὲν τό-
τε δὲ διὰ δαφνίδων καὶ τὸ διὰ σπερμάτων <ὡς> καὶ προεγράφησαν προ-
βραχέως, στυπτικώτερα δὲ τό τε δι' οἰνάνθης καὶ τὸ διὰ γιγάρτων καὶ τοῦ
Ἄντύλλου καὶ τὸ Ἐρυθρίου δὲ θαυμαστόν, ὧν τὰς σκευασίας τὰ νῦν μετὰ
βραχὺ ἐρῶ. χρονιζούσης δὲ τῆς νόσου καὶ δρῶπακι χρηστέον κατὰ τῆς κοιλι-
25 ας <ὡς> καὶ προεγράφησαν ἐπὶ τῶν δυσεντερικῶν τὴν θεραπείαν καὶ τῇ
διὰ νάπυος κηρωτῇ καὶ αὐτῇ τῷ νάπυι. Σκευασία τῆς διὰ νάπυος κη-
ρωτῆς* Καταπότιον λειεντερικοῖς καὶ κοιλιακοῖς... Ξηρῶν ἢ γίγαρτα
ἄμφω σταφυλῆς ἀγρίας· ἐν ἐκ τούτων ἢ καὶ ἀμφοτέρω κόψας σείσας
λεπτῇ κροκίνῳ, δίδου κοχλιάριον ἐν εἰς οἶνον παλαιὸν καὶ στύφοντα κρᾶσιν

5 Περὶ λειεντερίας κτλ. P^a I 229, 29 sq. Ἄρχιγένους] καὶ κοιλιακῆς δια-
θέσεως 8 γιγνομένης ἀτονίαν 9 post δυνάμεως signum lacunae post; apud Paul.
legimus: τὴν δευτέραν οἶμαι διαφορὰν τῇ κοιλιακῇ λεγομένη συντρέχειν διαθέσει· καὶ
γὰρ ἐπὶ ταύτης ἀτονούσης τῆς γαστρὸς πέττειν τε συνούσης 10 καὶ ἄπεπτα καὶ κάθυγρα
11 γίνεται 12 μὴ om. 15 σχοῖνος 16 κυμίνου... ἀνήθου... πηγάνου χρηστέον]
μικτέον ἁμοῦ om. ἐπαυξομένου 17 μῆλα Κυδωνία στυπτηρίαν ὑγρᾶν, ἀκακίαν,
ὑποκιστίδα 18 βαλαυστίων... ῥόδων om. κηκίδα τε... μαγειρικοῦ] ἢ τινα ἢ
πάντα 19 ἢ σχοινίνου om. οἶνον] οἶνων ζωμῶν... στύφοντι om. 21 δὲ om.
σπέρματος καὶ προεγράφησαν προβραχέως om. 22 διὰ τοῦ] τὸ 23 ὧν... ἐρῶ om.
25 καὶ προεγράφησαν... θεραπείαν om. 27 Σκευασία... τὸ ἀφέψημα (15 p. sq.) om.

μίαν εἰς κοίτην καὶ θαυμάσεις. Ἄλλο δυσεντερικοῖς καὶ λειεντερικοῖς· τὸ
 ἡμ. τυροῦ παλαιοῦ τὸ ἐξωθεν, πίσης ξηρᾶς στυπτηρίας στρογγύλης, ἀλε-
 κτρυόνος τὸν ἐνδοθεν ὑμένα τῆς κοιλίας ἐξ ἴσου λαβὼν, δίδου πιεῖν κολ' α.
 Ἄλλο. κάρυα τρία ξηρὰ καῦσον δλόκληρα καὶ δίδου, τετραμμένου τοῦ
 πάσχοντος, πιεῖν καὶ αἰγείαν κόπρον, κατάπλασσε <δὲ> τὴν κοιλίαν μετὰ 5
 μέλιτος ὅτι διὰ πείρας ἐστὶ. Ἄλλο θαυμαστόν· μίλτου Σινωπίδος <γ̄ συμφύτου
 λείου <γ̄ οἴνου Ἀμινναίου κυαθ' ἢ συγκέρασον εἰς ποτήριον καὶ μετὰ
 τὸ ἀποκαθῆσαι τὴν μίλτον δὸς πιεῖν τὸν οἶνον. Ἄλλο· σιδίων κηκίδος
 ὀμφακίτιδος πυρρᾶς ἱρεως ἴσα κόψας καὶ σείσας δίδου κολ' ἐν ἀπυρέτοις
 σὺν οἴνῳ, πυρέσσουσι δὲ μετ' εὐκράτου. ποτήματα δὲ ἀπλᾶ μὲν ἀδιάν- 10
 τον παλιούρου φύλλα καὶ ἡ ῥίζα, σχοίνη λεία καὶ ἑμοσχοίνη ὁ καρπὸς
 φρυγῆς φακοῦ δίσσεφθον ἢ μετ' ὄξους ἐφθῶ δις, γίγαρτα ναρδοστάχου
 νάρθηκος χλωροῦ ἢ ἐντεριώνη, ὄξυκάνθης ὁ καρπὸς, ἀκάνθης λευκῆς
 κορωνοποδίου ἢ ῥίζα, μορέας ἄωρος καρπὸς ξηρανθέντα ἐπιπασσόμενα,
 μᾶλλον δὲ τὰ βᾶτινα στύφει τοῦ καρποῦ καὶ τῶν φύλλων τὸ ἀφέφημα. 15
 πίνειν ἀρνογλώσσου σπέρμα ἢ λαπάθου τὸ σπέρμα ἢ ῥοῦν ἢ ῥοιᾶς σίδια
 ἢ οὐα ξηρὰ — μᾶλλον δὲ βεβρασμένα ἐν ὄξει — ἢ ὀμφακα ξηρὸν ἢ ἐξ Ἀμ-
 μιναίας σταφυλῆς ἕσον τριῶβλον, ἀπυρέτοις σὺν οἴνου αὐστηροῦ κυάθους
 β, πυρέσσουσι δὲ σὺν ὕδατι ὀμβρίῳ· ἤσσον δὲ στομάχου ἀπτεται ἀλεκτο-
 ρίδων κοιλίας ξηρὸς ὁ ἐνδον ὑμὴν ἐμπασσόμενος τῷ ποτῷ· καὶ τὰ διουρη- 20
 τικὰ οἶον σέλινον ἀδιάντον καὶ τὰ ὅμοια πινόμενα μετοχέτευσιν ἐργάζεται.
 σύνθετα δὲ τὰ τοιαῦτα οἶον ἢ Πολυείδους σφραγίς καὶ ὁ διὰ τοῦ ἡλέκτρου
 τροχίσκος καὶ ὁ διὰ τῆς Αἰγυπτίας ἀκάνθη καὶ τὸ κλειδίον κελούμενον
 καὶ τὸ διὰ σπερμάτων. ὧν τοιγαροῦν τὰς τούτων σκευασίας πάντων ἐρῶ.
 καὶ τούτο δὲ κάλλιστόν ἐστιν· λαπάθου ἀγρίου σπέρματος Γ' αε ἀρνογλώσ- 25
 σου σπέρματος Γ' αε ὑποκιστίδος χυλοῦ <ς̄ κόμμεως ἢ ἀκακίας· ἀναλάμ-
 βανε Κυθωνίων δὲ καὶ μῆλων βρασθέντων εἰς ἀποτρίτωσιν ἀναλάμβανε ἐξ
 αὐτῶν τοῦ ζωμοῦ ἀπόθου ἐν ἀγγεῖῳ· ἐπὶ δὲ τῆς χρείας δίδου. ἢ σύνθεσις
 τοῦ δι' οὐάνθη καὶ τοῦ διὰ γιγάρτων καὶ τοῦ Ἀντύλλου καὶ τοῦ Ἐρυ-
 θρίου* Σκευασία τῆς Πολυείδους σφραγίδος. στυπτηρίας σχιστῆς <γ̄ λι- 30
 βάνου <δ̄ σμύρνης <η̄ χαλκάνθου ἀλόης ἀνά <β̄ κυτίνων <ιβ̄ χολῆς
 ταυρείας <ς̄ — ἐν ἄλλῳ <ις̄ — οἴνῳ αὐστηρῷ ἀναλάμβανε καὶ χρῶ. Σκευα-

16 πίνειν] ποτήματα δὲ ἀπλᾶ μὲν τὸ om. ἢ ῥοῦν om. μᾶλλον ἐξ... ὄξει
 om. 17 ἢ (pr.) om. Ἀμμιναίας 19 β|ς 20 κοιλίας... ἐμπασσόμενος]
 κοιλία ξηρὰ ἐμπασσόμενη post διουρητικά: δὲ 22 τὰ τοιαῦτα οἶον om. ἢ τε
 Πολυείδου post σφραγίς: ἐστιν 23 καὶ ὁ |δ̄ τε 24 τὸ |δ̄ ὧν... ἐρῶ om.
 26 c om. 27 ἐξ καὶ μῆλων... δίδου] ἀποτριτωθέντων τῷ ἀφεφῆματι 28 ἢ σύν-
 θεσις... Ἐρυθρίου* om. 30 Σκευασία κτλ. Γ^α II 318, 7 sqq. Σκευασία om.
 τῆς... σφραγίδος] Ἡ Πολυείδου σφραγίς 31 ἀλόης ἀνά om. 32 ante οἴνῳ:
 ἀλόης Γ' α Σκευασία τοῦ δι' ἡλέκτρου κτλ. ib. 315, 19 sqq. Σκευασία... τρο-
 χίσκου] Ὁ δι' ἡλέκτρου καὶ χρῶ om.

οἶα τοῦ δι' ἠλέκτρον τροχίσκου· φυλλίου ἱρεως Ἰλλυρικῆς μαστίχης ἠλέκτρον κρόκου ἀνά Γρ. α ὀπίου Γρ. β — ἐν ἄλλῳ δὲ Γρ. δ — χρῶ. Σκευασία τροχίσκου τοῦ δι' ἀκάνθης Αἰγυπτίας· ἀκάνθης Αἰγυπτίας ῥοῦ λιβάνου ἀκακίας στυπτηρίας σχιστῆς χυλοῦ ὑποκ στίδος κηκίδων Λημνίας σφραγίδος κερκλίου συμφύτου Σαμίου ἀστέρος ἀλόης λαδάνου ἀνά τ^αρ' α οἶνω ἀναλάμβανε. Σκευασία τοῦ κλειδίου Ὀριβασίου· κηκίδος ἑμφακίτιδος < ἠ ὀπίου < δ ὕδατι κατάπλαττε καταπότια εσον λα... τὸ μέγεθος καὶ δίδου γ ἢ δ. Ἄλλη σκευασία καταποτίων δυσεντερικοῖς, μάλιστα δὲ λειεντερικοῖς· σιδίων σμύρνης ἀνά < ἠ στυπτηρίας σχιστῆς ν < δ ὑποκιστίδος χυλοῦ < δ ἀνάπλαττε μεθ' ὕδατος ὀμβρίου ὀροβιαία καὶ δίδου ε ἢ ξ. Ἄλλη ὁμοίως σκευασία καταποτίων· δέχεται σμύρναν σίδια στυπτηρίαν σχιστὴν ὀπιον· κατάπλαττε ὁμοίως μὲν ὕδατος καὶ ποίησον καταπότια καὶ δίδου. Σκευασία τοῦ διὰ σπέρματος τροχίσκου ἀνίσου Γ^ο β ἄμμεως Γ^ο ε μαράθρου σπόρου Γ^ο α σελίνου σπόρου Γ^ο β ὀπίου Γ^ο ε ἐξ' α ὑοσκυάμου σπέρματος Γ^ο ε ὕδατος ὀμβρίου τὸ ἀρκοῦν ποίησον τροχίσκους καὶ χρῶ. Ἄλλη σκευασία τροχίσκου· κρόκου ὀπίου σμύρνης ἀνά Γ^ο α λιβάνου Γ^ο αε καστορίου Γ^ο δ καὶ οἶνου στύφοντος τὸ ἀρκοῦν. Ἄλλη σκευασία τροχίσκου· σμύρνης κρόκου ὀπίου καστορίου λιβάνου ἀνά < δ οἶνω ὁμοίως. Ἄλλη σκευασία τροχίσκου· στύρακος ὀπίου σμύρνης λιβάνου κρόκου ἀνά < ε οἶνω ὁμοίως ἢ ἀντὶ οἶνου χυλὸν πολυγόνου. Ἄλλος τροχίσκος ὁ θεοδώρητος ἀστερίου· σελίνου ἀσάρου ἀνίσου μαράθρου κηκίδος σμύρνης υἰοσκυάμου δαύκου μύρτων ἀνά Γ^ο ε πετροσελίνου ἄμμεως ἀνά ἐξ' αε ὀπίου Γ^ο αε καὶ χυλοῦ πολυγόνου τὸ ἀρκοῦν. Ἄλλος τροχίσκος· κυμίνου ῥοῦ Συριακοῦ βαλαυστίων τὸ ἀνθος ἀνά Γ^ο αε σιδίων Γ^ο τε σιλφίου ἐξ' αε ἢ ξηροῦ τε ποίησον τροχίσκους σὺν χυλῷ πολυγόνου ἢ ἐμπασσε τῆ ποτῶ ἢ φυραθὲν δξυμέλιτι λαμβάνεται πρῶτ' καὶ ἐσπέρας. Ἄλλος θαυμαστός πρὸς λειεντερικοὺς τροχίσκος· μύρτων ξηρῶν κο' αε ἀνίσου ῥόδων ξηρῶν οἰνάνθης ἀνά κο' τε φοινίκων βαλάνους κ'· ποιεῖ τροχίσκους σὺν χυλῷ πολυγόνου καὶ δίδου < α μεθ' ὕδατος ἢ μετὰ κράματος, καὶ ἢ δι' ἐχιδνῶν Ἀνδρομάχου

1 post φυλλίου: Γ^ο ε ἱρεως ante κρόκου transp. Ἰλλυρικῆς om. post ἠλέκτρον: ῥινήματος 2 Γρ. α] Γ^ο δ Γρ. β] Γ^ο β ἐν ἄλλῳ... χρῶ om. Σκευασία κτλ. ib. 316, 1 sqq. Σκευασία... τοῦ] δ 4 ὑποκιστίδος χυλοῦ κηκίδος 5 ἀνά τ^αρ' α] τὸ ἴσον 6 ἀναλάμβανε om. Σκευασία κτλ. ib. 9 sqq. Σκευασία τοῦ κλειδίου] τὸ κλειδίον post Ὀριβασίου: δυσεντερικῶν καὶ κοιλιακῶν κατάπλαττε] πλάσας 7 ὅσον μέγεθος καὶ om. 12 Σκευασία κτλ. ib. 315, 4 sqq. 13 σπερμάτων Γ^ο β om. Γ^ο ε om. σπόρου] σπέρματος 14 Γ^ο α] ἀνά < ι σπέρματος Γ^ο ρ om. Γ^ο ε om. ἐξ' α om. post σπέρματος: ἀνά Γ^ο ε] < β 15 ὕδατος... χρῶ] ὕδατι λείου 23 Ἄλλος κτλ. P^a I 231, 3 sqq. Ἄλλο τροχίσκος om. post κυμίνου: πέπερος ῥόδος Συριακῆς βαλαυστίου 24 τὸ ἀνθος om. τε] α ἐξ' αε] Γ^ο I' (= ε) τε] α 25 ποίησον... πολυγόνου ἢ om. φυρῶν 26 λαμβάνεται om. Ἄλλο θαυμαστός... τροχίσκος om. 27 ξηρῶν pr.] μελάνων 28 φοινικοβαλάνους σὺν χυλῷ πολυγόνου om. 29 διὰ Ἀνδρομάχου om.

μέγιστόν ἐστι βοήθημα. Ἡροδότου ἀντίδοτος πρὸς λειεντερίαν ἢ λεγομένη
 σάμψα· μελαίνης ἐλκίας ἐψήσας σὺν ὄξει καὶ λεάνιάς σὺν πυρίσει καὶ
 μίξας σιδήρων μετὰ πεπέρεως λευκοῦ καὶ βράχους οἴνου στύφοντος κηλοῦ
 ἢ ἐλαίου δίδου νήσται κατ' ἰδίαν καὶ σὺν ἀρίστῳ. Ξηρίον πρὸς κοιλιακοῦς
 διὰ πείρας· ἄμμεως φρυκτῆς καὶ δρύζης φρυκτῆς ἀνά < γ̄ σελίνου σπέρ- 5
 ματος < β̄ πεπέρεως λευκοῦ σμύρνης ἀνά < β̄ ξυλοκαρεοφύλλου σπόρου
 ἀκακίας ἀνά < ᾱ στυπτηρίας σχιττῆς < τε κηκίδος < ᾱ γιγάρτων στα-
 φίδων φρυκτῶν < ᾱ ἐρείκης καρποῦ < γ̄ λειώσας ἅπαντα ἐπὶ δὲ τῆς χρείας,
 λαβὼν τοῦ ξηροῦ Γρ. δ̄ μίξα· μετὰ σταφίδος ἐκχιγαρτισμένης Γρ. η̄ καὶ
 λειώσας τὸ πᾶν, δίδου εἰς κοίτην ὄψι καὶ πρωτ' εἰς εὐκρατον. ἔστω δὲ τὸ 10
 ἔλον εἰς δύοσεις β̄. ἢ δὲ τροφή δριμείας μὲν καὶ χολώδους οὔσης τῆς ἀπο-
 κρίσεως διὰ τε χόνδρου καὶ δρύζης ἀλικῆς τε καὶ τῶν παραπλησίων γ. νέσθω
 συνεφομένων αὐτοῖς τῶν στυφόντων οἶον ἀπίων μῆλων Κυθωνίων μεσι-
 λων μοσκούλων καὶ τῶν ὁμοίων πάντων καὶ τὸ δξύγαλα ὀπτώμενον μετὰ
 σιδήρου ἢ ὁμοίως τὸ ἀπεφθον τούτοις ἀρμόζει. ποτὸν δὲ οἶνος στυφῆς ὕδα- 15
 ρῆς καὶ λεπτοῦς ἢ τι τῶν ἠδέων ἔστω πομάτων. φλεγματικωτέρων δὲ αὐτῶν
 ἐκκρινόντων ἐπὶ τὰναντία τὴν τροφήν μεταγάγωμεν σπέρματα δὲ τινα τῶν
 εὐστομάχων τῇ τροφῇ παραμιγνύσθω, οἶον κολίαντρον ἀνισσον ἢ κύμινον
 ἢ σελίνου σπέρμα καὶ φακὸς δὲ δίσσεφθος μεθ' ὕδατος ὀμβρίου ἢ μετ'
 ὄξους πολλῆς αὐτοῦς ὠνήσῃ ἐσθιόμενος σὺν ὄξει ἢ σὺν ὄξυμέλιτι αἶ τε 20
 κράμβαι δίσσεφθοι. κάλλιστον δὲ τὴν δευτέραν αὐτῶν ἐψησιν ἐν ὄξυκράτῳ
 γίνεσθαι. οἶνον δὲ τινα τῶν παλαιῶν καὶ στυφὸν καὶ θερμὸν δυνάμενον
 οἱ τοιοῦτοι πινέτωσαν. Ἐκ τοῦ Δυναμεροῦ δυσεντερικὸν καὶ λειεντερικὸν
 ἐπίρρημα ποιοῦν καὶ πρὸς ρεῦμα ὀφθαλμοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἐντεροκοιλιακῶν
 σκαμμωνίης Γ° β̄ ζιντζιβέρεως λιβάνου ἀκακίας θείου ἀπόρου μαστίχης ἀνά 25
 Γ° ᾱ ὄξει φυράσας καὶ ποιήσας γλοιώδες ἐπίπασσε ὀθονίῳ καὶ ἐπίθει κατὰ
 τῶν ἐντέρων. Σκευασία δρώπικος καὶ πιττώσεως Ἄρχιγένους· πεπέρεως
 πυρέθρου κάγχρους ἀσφάλτου. εἰ δὲ ξηρὸν καὶ δέη ἐμβαλλε καὶ θείον ἄπυρον
 ἀλὸς τέφραν κληματίδων. εἰ δὲ ἀμύξαι· λιμνήστις ἐμβάλλεται· ἢ καλαμίνθη
 ἀδάρκη ἢ εὐφόρβιον. ἕκαστον δὲ τούτων λείον γενόμενον ἐμπάσσεται τοῖς 30
 τηκτοῖς. ἔστι δὲ ὁ συνήθης ὑπὸ πλείστων σκευαζόμενος δρώπαξ ὁ γάλλος
 λεγόμενος. κολοφωνίης τῆς λιβανίζουσης καὶ πιτυίνης καὶ τῆς ρυπαρᾶς

1 μέγιστον] δὲ θηρικὴ τούτοις ἀρίστον Ἡροδότου... δύοσεις β̄ (11) om. 13
 οἶον om. τινός, ἀπίου μῆλου Κυθωνίου, μεσιλάου 14 μοσκούλων om. πάντων
 om. τὸ δξύγαλα... ὁμοίως om. 15 post ἀπεφθον: δὲ γάλα ἀρμόζει αὐτὸ οἶνος·
 ἢ στυφῆς om. 16 καὶ om. φλεγματικώτερα 17 δέ]τε 18 τῇ τροφῇ om.
 παραμιγνύ-τες οἶον κολίαντρον om. 19 ἢ φακὴ δις ἐψηθεῖσα μεθ' ὕδατος...
 ὄξους om. 20 ἐσθιόμενος post ὄξει: βραχέι σὺν om. 21 post δίσσεφθοι: καὶ
 αὐταὶ κάλλιον αὐτῶν post ἐψησιν transp. 22 παλαιότερων στυφόν... τοιοῦτοι]
 θερμότερων 23 Ἐκ τοῦ... ἐντέρων om. 31 δρώπαξ κτλ. P^a II 379, 1 sqq. 32
 λεγόμενος] Ὀριβασίου καὶ (pr.) om. ρυπαρᾶς om.

ξυλώδους ῥητίνης τῆς ἐν τοῖς κερκίοις κομιζομένης ἀποχύματος πίσης
 ξηρᾶς πίσης ὑγρᾶς Βρυττίας λι. β̄ κηροῦ λι. δ̄ νίτρου λι. ᾱ ἀσφάλτου
 χαλβάνης ἀδάρκης πυρέθρου Ἰλλυρικοῦ ἔλλεβόρου λευκοῦ πεπέρεως
 ἀνά Γ° δ̄ θείου ἀπύρου Γ° γ̄ καστορίου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος σταφί-
 5 δων ἀγρίων ἀνά Γ° β̄ ἐλενίου συκίου ὀποβαλάμου Γ° ζ̄ χρῶ. Ἄλλος δρω-
 παξ κάλλιστος δόκιμος· ἔχει δὲ οὕτως· πίσης ξηρᾶς κηροῦ κολοφωνίας ἀνά
 λι. ᾱ νίτρου Γ° ζ̄ ἀσφάλτου Γ° ζ̄ θείου ἀπύρου Γ° ᾱω πεπέρεως εὐφορβίου
 ἀδάρκης ἀνά Γ° ᾱ κληθαρίδων < δ̄ κυπρίνου ἐλαίου Γ° δ̄ χρῶ. δεῖ δέ, ὡς
 προεῖρηται, τὸν δρώπακκα θερμῷ < ἐλαίῳ > καταχρῆειν καὶ πάχος ἔχοντα
 10 κατὰ λόγον τῆς τοῦ κάμνοντος δυνάμεως προσεξυρημένων τῶν ἐν τοῖς
 χρωμένοις τόποις τριχῶν. τοὺς δὲ εὐτόνως δρωπακιζομένους καὶ λούειν προ-
 σήκει ἐπικειμένου τοῦ δρώπακκος καὶ γυμναζομένου, εἰ οἶόν τε· ἀπὸρῶς
 δὲ ἀποσπωμένος ὁ δρώπαξ δύναται τονῶσθαι τὸ ἐνδεδωκὸς πνεῦμα καὶ
 ἀνακαλέσασθαι πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ἀναμνήσαι τῶν ἰδίων ἔργων.
 15 Ἐπὶ δὲ τῶν μὴ κατεχόντων τὴν τροφήν, φησὶν Ἀρχιγένους, σικυάν
 ὡς μεγίστην κύρην τῷ στομάχῳ ἢ τῷ ὀμφαλῷ χρηστέον καὶ κολλη-
 τέον < μὴ ἀρ > κρυμένης δὲ ταύτης θρεπτέον αὐτοὺς τῶν εἰρημένων
 τινὶ τροφῶν ἔχοντι καὶ κολιαντρον καὶ οἶνον. εἶδου δὲ καὶ τὴν διὰ
 Κυθωνίων μῆλων ἀντίδοτον < ὡς > καὶ προεγράφη καὶ Κυθωνίων μῆλων
 20 ὕστερον παραλκμβανέσθω καὶ κατάχρησιν ὑπνωτικὴν τὴν δι' ὄσχυάμου καὶ
 ὀπίου, δοτέον δὲ τὴν διὰ κωδῶν ἀντίδοτον. Πρὸς δὲ τὰς σπασμώδεις
 συνολκὰς· ἐλαίῳ βραχὲν μυρσίνον ἢ ἔλαιον μόνον παλαιὸν ῥάκει
 θερμῷ τοῖς μυσὶ ἐπιτιθέσθαι κηρωτᾶς ὑγρᾶς ἐχούσας τι καὶ καστόριον
 λουτρόν, πρὸς δὲ τοῦτο ὕδατι θερμῷ προσαντλητέον τὰ κύλα ἔχον
 25 τὸ ὕδωρ ταῦτα· οἶον μύρτων μελανῶν τὰς κολλητικὰς κορυφὰς σίδια
 κενταύρια βαλαύστια ῥοῦ βυρσοδεφικοῦ πτέριν ἐλελίπρακον λιβανωτίδα
 βάτους, βῆσσον ὁμοῦ πάντα εἰς ἀποτρίπτωσιν καὶ λούε τὰ κύλα ἀχρι καὶ
 τῆς ὀσφύος. εἰ δὲ καὶ ἀγρυπνίαι γίνονται· τοῖς πρὸς ἀγρυπνίας εἰρημένοις
 χρηστέον. μήπω λουσίσης δὲ τῆς δυνάμεως καὶ τὸ διὰ κωδῶν αὐτοῖς πο-
 30 τιστέον. παρακμῆς δὲ γενομένης ἐπὶ λουτρόν ἀκτέον ἔχον ῥόδα μυρσίνην
 σχοῖνον πτέριν ἐλελίπρακον καὶ λιβανωτίδα. μετὰ δὲ τοῦ λουτροῦ ἀνακο-
 μιστέον αὐτοῖς ὄρμινον ἔχον ἐντὸς τούτου ῥόδα καὶ ῥοῦν μαγειρικόν,
 ἐκτὸς δὲ ἐπαλειπτέον κηρὶ λευκῶν ἀντὶ λέπουσ ἢ περδίκων ἢ περιστερῶν
 ἀράκας κατοικιδίων ἢ πόσιν ἢ τοῖς παρὰ πλησίον. εἶδου θαρρῶν καὶ τὴν
 35 δι' ἐχιδνῶν θηρικὴν ὄσον ξυλόκοικις μετ' οἶνου εὐκράτου ὅτι μεγίστον
 ἔστι ἐπὶ τοῦτο βοήθημα.

1 ῥητίνης... κομιζομένης] καλουμένης ἐν Ἰταλίᾳ μόνη γεννωμένης 2 post ξηρᾶς:
 ἀνά λι. δ̄ πίσης (ὕγρᾶς om.) βρυττίας λι. β̄ ante νίτρου post δ̄: φροκτῆς Γ° ιε
 3 post πυρέθρου: ἀνά Γ° ζ̄, ὀποπάνακος, εὐφορβίου Ἰλλυρικοῦ om. 4 θυμιάματος
 om. σταφίδος ἀγρίας 5 ἐλενίου συκίου] ἐλαίου Σικυωνίου λι. ᾱ χρῶ om.
 14 post ἔργων sequitur σκευασία τοῦ σιναπισμοῦ (of. *Del.* III, 181)

SIGLE ED ABBREVIAZIONI DEL CODICE

Γρ.	=	γράμμα
δρ. <i>oppuro</i> <	=	δραχμή
εξ ^Γ	=	εξάγιον
ήμ.	=	ήμινα
κο.	=	κοτύλη
κο ^ν	=	κόνδυ
κο ^λ	=	κοχλιάριον
κυαθ.	=	κύαθος
λι.	=	λίτρα
ξ ^ς	=	ξέστης
ξυ ^λ	=	ξύλον
Γ ^ο	=	ούγγια
τ ^{αρ}	=	ταρτημόριον
ο	=	$\frac{1}{2}$
τ	=	$\frac{1}{4}$

INDICE

<i>Premessa</i>	pag. 7
* <i>Αρχιγένους</i> περί φλεγμονής σπληνός	» 9
* <i>Αρχιγένους</i> θεραπεία	» 12
* <i>Αρχιγένους</i> περί τῶν ἐλμίνθων γενῶν καὶ πόσαι διαφοραὶ	» 14
Περί λειεντερίας * <i>Αρχιγένους</i>	» 20
<i>Sigle ed abbreviazioni del Codice</i>	» 25

COLLANA DI STUDI GRECI

DIRETTA DA

VITTORIO DE FALCO

- Vol. I. — PAGINE DEL NUOVO TESTAMENTO a cura di F. Gagliuolo. Parte prima: Dai Vangeli di S. Matteo e S. Marco. 1944.
- » II — L. Massa Positano. SAFFO. 1945 (in ristampa la 2^a ediz.).
- » III — MENANDRI EPITREPONTES edidit V. De Falco. Accedunt Vetera Menandri Testimonia Selecta. 1945. (II Ediz. 1949).
- » IV — SOFOCLE. AIACE. Traduzione in prosa di V. De Falco. 1945 (III Ediz. 1951).
- » V — FRAMMENTI DELLA COMMEDIA GRECA E DEL MIMO NELLA SICILIA E NELLA MAGNA GRECIA. Testo e commento di A. Olivieri. Parte Prima: Frammenti della Commedia Dorica Siciliana. 1946.
- » VI — L. Massa Positano. L'UNITA' DELL'AIACE DI SOFOCLE. 1946.
- » VII — A. De Lorenzi. I PRECEDENTI GRECI DELLA COMMEDIA ROMANA. 1946.
- » VIII — IPERIDE. LE ORAZIONI IN DIFESA DI EUSSENIPO E CONTRO ATENOGENE. Introduzione, Testo critico, Commento e Appendice di V. De Falco. 1947.
- » IX — FRAMMENTI DELLA COMMEDIA GRECA E DEL MIMO NELLA SICILIA E NELLA MAGNA GRECIA. Testo e Commento di A. Olivieri. Parte seconda: Frammenti della Commedia Fliacica e del Mimo Siciliano. 1947.
- » X — SAFFO E ALCEO. TESTIMONIANZE E FRAMMENTI. Introduzione, testo critico e traduzione di C. Gallavotti. Parte prima 1947. (in ristampa la 2^a ediz.).
- » XI — IMP. CAESARIS AUGUSTI INDEX RERUM A SE GESTARUM. Testo latino e versione greca secondo gli esemplari Ancirano Antiocheno Apolloniense, con introduzione e note di G. Pugliese Caratelli. 1947.
- » XII — L. Massa Positano. L'ELEGIA DI SOLONE ALLE MUSE. 1947.
- » XIII — DEMETRII TRICLINII IN AESCHYLI PERSAS SCHOLIA nunc primum edidit L. Massa Positano. 1948.
- » XIV — R. Cantarella. I NUOVI FRAMMENTI-ESCHILEI DI OSSIRINCO. 1948.
- » XV — SAFFO E ALCEO. TESTIMONIANZE E FRAMMENTI. Introduzione, testo critico e traduzione di C. Gallavotti. Parte seconda. 1949.
- » XVI — FRAMMENTI SULLA PENTECONTAETIA a cura di Marcello Gigante. 1948.
- » XVII — PROCOPIO. PAGINE SCELTE a cura di B. Lavagnini. Parte Prima. Introduzione e Testo. 1949.
- » XVIII — EPICRAMMISTI GRECI DELLA MAGNA GRECIA E DELLA SICILIA, a cura di A. Olivieri. Testo critico, commento e appendice. 1949.
- » XIX — ENEA DI GAZA. EPISTOLE a cura di L. Massa Positano. 1950.
- » XX — S. Accame. RICERCHE INTORNO ALLA GUERRA CORINZIA. 1951.
- » XXI — HFSIODI CATALOGI sive EOEARUM Fragmenta edidit A. TRAVERSA. 1951.
- » XXII — POETI ITALOBIZANTINI DEL SECOLO XIII. Introduzione, testo critico e commentario di Marcello Gigante. 1953.
- » XXIII — L. Massa Positano. LA TRADIZIONE MANOSCRITTA DELLE QAESTIONES PHYSICAE DI TEOFILATTO SIMOCATA. 1953.
- » XXIV — TEOFILATTO SIMOCATA. QUESTIONI NATURALI, a cura di L. Massa Positano. 1953.
- » XXV — DEMADE ORATORE. Testimonianze e frammenti, a cura di V. De Falco. Seconda Edizione. 1955.
- » XXVI — C. Brescia. RICERCHE SULLA LINGUA E SULLO STILE DI EPICURO. 1955.

LIBRERIA SCIENTIFICA EDITRICE
NAPOLI — CORSO UMBERTO I, 40 — NAPOLI